

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever:
Drukkerij Schoonaert bvba
Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
tel. 057 30 03 79 - fax 057 30 09 80
info@drukkerijschoonaert.be
ING BE96 3850 0570 7505 - IBAN BBRUBEBB
JAARABONNEMENT: € 19,00

De Kroniek van Roesbrugge tijdens Wereldoorlog I

Door zijn uitstekende ligging was Roesbrugge uitverkoren en als 't ware geknipt om als handelscentrum te bloeien, een van de rijkste en meest welvarende agglomeraties van de Westhoek.

Een van de beste steenwegen van Vlaanderen, zonder berg of dal, verbond de steden Duinkerke, Sint-Winoksbergen, Poperinge en Ieper. Daar middenin lag Roesbrugge, helemaal centraal gelegen, 26 km van Duinkerke, 14 km van Sint-Winoksbergen, 10 km van Poperinge en 22 km van Ieper. Via de bevaarbare IJzer kon Roesbrugge zijn handelsbetrekkingen onderhouden met Veurne, Diksmuide, Nieuwpoort, Oostende, Gent en zelfs met Nederland en Frankrijk.

Roesbrugge was zo welvend dat het voor geen andere plaats moest onderdoen. Hier stonden huizen die in de grote steden mochten staan en veel winkels. Alles wat men in de steden kon vinden, was ook te Roesbrugge te krijgen en vele ambachten werden er uitgeoefend. De gewone mens was er beter gekleed dan de rijke in Poperinge, Ieper, Kortrijk of Brugge.

De bijnaam "Petit Paris" die Roesbrugge toen kreeg komt toch ergens vandaan.

1914 - Het begin van de oorlog

Op 28 juni 1914 schoot een Servische student G. Prinzip de erfgroothertog Frans Ferdinand van Oostenrijk en zijn gemalin Sofie von Hohenberg neer.

Deze moord gebeurde op de brug over de Miljacka te Serajewo. Om die reden verbrak Oostenrijk op 25 juli 1914 zijn diplomatieke betrekkingen met Servië dat dezelfde dag zijn troepen mobiliseerde. Dit was het begin van de eerste wereldoorlog, want drie dagen later verklaarde Oostenrijk de oorlog aan Servië. Rusland dat aan de kant van Servië stond, mobiliseerde hierop en de sneeuwbal was aan het rollen. Duitsland, solidair met Oostenrijk, verklaarde op 1 augustus 1914 de oorlog aan Rusland. Frankrijk steunde Rusland en mobiliseerde. Tijdens de nacht van 2 augustus ontving de Belgische regering de eis tot vrije doorgang voor de Duitse troepen om naar Frankrijk op te rukken. België verwierp de Duitse eis en bevestigde zijn neutrale positie. Nog diezelfde dag, 3 augustus, verklaarde Duitsland de oorlog aan Frankrijk. De dag daarop vielen de Duitsers België binnen. Wanneer de Duitsers weigerden zich uit België terug te trekken, verklaarde ook Engeland de oorlog aan Duitsland.

Onze Lieve Vrouw van den IJzer. (Joe English)

Intussen werden in ons land reeds op 29 juli drie militieklassen onder de wapens geroepen. Het was op woensdag 29 juli 1914 dat te Roesbrugge het bericht binnenkwam dat de militieklassen 1910, 1911 en 1912 hun legerkorpsen moesten vervoegen om de Duitse en Franse grens te gaan bewaken. Twee dagen later werden de klassen 1909, 1908, 1907, 1906, 1905, 1904, 1903 en 1902 opgeroepen. Op 4 augustus, de dag nadat ook Engeland de oorlog had verklaard, kwam bij het gemeentebestuur het bericht binnen dat ook de overige klassen: 1901, 1900 en 1899 gemobiliseerd werden.

Zicht op Roesbrugge tijdens de overstromingen van de IJzer.

De markt enkele weken voordat die volledig zou worden overdekt.

Na enkele maanden van hevig verzet werd België ingenomen. Het Belgisch leger trok zich na de val van Antwerpen terug in de richting van de kust. Op 15 oktober 1914 was ons leger teruggetrokken tot achter de lijn gevormd door de IJzer en de Ieperlee en bleef er stand houden. Ongeveer vier jaar lang zou deze stellingoorlog blijven duren. Hierdoor werden nu 120.000 soldaten gedurende jaren afgezonderd en verwijderd van hun familie.

29 juli - 4 augustus 1914

De militieklassen 1910 tot 1899 worden onder de wapens geroepen om hun legerkorpsen te vervoegen aan de Duitse en Franse grens.

3 augustus 1914

Duitsland verklaart de oorlog aan België.

22 augustus 1914

De bevolking wordt gevraagd om kalm te blijven en zich niet te verzetten tegen Duitse troepen indien ze in de Westhoek zouden komen.

12 september 1914

De eerste Duitse soldaten-Uhlanen verschijnen in Roesbrugge. Op 14 september komt het tot een vuurgevecht waarbij Cyriel Scherier uit Stavele, een Duits officier en drie Fransen sneuvelden. Intussen bleven de Uhlanen de streek onveilig maken.

1 oktober 1914

Niemand mag de gemeente verlaten tenzij in het bezit van een vrijgeleide. De mensen spraken van een "laissez-passer". Om naar Frankrijk te mogen gaan, is een bijzondere toelating vereist door de commandant van de gendarmerie.

Brieven, omslagen, facturen,
bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

11 oktober 1914

Zondag, de laatste dag dat de Duitsers op verkenning kwamen in Roesbrugge.

Nadien hoort men er niets meer van.

14 oktober 1914

Duizenden Franse soldaten trekken door Roesbrugge. Daarmee is in feite de "Grote Oorlog" begonnen en voor heel de streek wordt dit een aaneenschakeling van troepenbewegingen die in en rond Roesbrugge waren ingekwartierd. Daarnaast zijn er de vele afdelingen voor het vlot verloop van al de troepen- en transportbewegingen; de genie en de spoormannen, het verplegend personeel van de veldhospitals, de telefonisten en andere hulpverleningen.

Ieder huisgezin moet één of meer kamers ter beschikking stellen als onderdak voor de officieren. De inkwartieringsstaten worden door de militairen in samenwerking met het gemeentebestuur opgemaakt. Overal waar manschappen gelogeed zijn, moet een bordje aan de deur aangebracht worden met vermelding van het aantal officieren of ondergeschikten dat er kan ondergebracht worden en eventueel hoeveel paarden dat er kunnen gestald worden.

In het begin kregen de mensen 0,21 fr. per nacht en per soldaat en 1 fr. voor een officier. Daarvoor moet een kamer van een officier voorzien zijn van bed, stoel en tafeltje met wasgerief.

De soldaten moeten slapen in schuren en stallen op het stro. Die vergoeding wordt enkele maanden nadien drastisch verlaagd tot 0,05 fr. voor één soldaat en 0,50 fr. voor één officier.

Wordt vervolgd.

Robert Toussaint

Voor al uw festiviteiten:
affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

EREPENNING VOOR PRIESTER CYRIEL MOEYAERT

Op zondag 18 oktober om 10.15 uur reikt de Serviceclub Marnixring de "Marnixring-erepenning 2015" uit aan de 95 jaar jonge voortrekker Cyriel Moeyaert in de Salons Van Dijck, Frederik de Merodestraat 33 te Mechelen.

De laudatio wordt uitgesproken door de Frans-Vlaamse auteur Wido Bourel.

Vlaams minister-president Geert Bourgeois is de gastspreker.

Daarna kan men deelnemen aan het vriendenmaal of in Nijlen bij Lier de 20ste historische Beurs van de Vlaamse Beweging bezoeken in feestzaal "Nilania", Kesselsesteenweg 52 te Nijlen. Open tot 16 uur.

Cyriel Moeyaert werd geboren op 23 mei 1920, hij heeft zijn leven volstrekt onbaatzuchtig ten dienste gesteld van het Nederlands en de Ne-

derlanden. Zijn leven staat als een monument voor onze taal en cultuur.

Hij was priester-leraar en later diocesaan inspecteur Nederlands, is oud-voorzitter van het Komitee voor Frans-Vlaanderen (KFV) en geldt als ongeëvenaard kenner van dat Vlaanderen 'over de schreve'.

Hij zette zich in voor de ABN-kernen in de jaren '60. In 2005 verscheen van zijn hand het Frans-Vlaams Woordenboek. Zijn hele leven lang heeft hij een enorme encyclopedische kennis opgebouwd over de zuidelijkste Nederlanden. Moet het nog benadrukt worden: een man uit één stuk die de erepenning van de Marnixring meer dan dubbel en dik verdient. Dat vindt ook onze minister-president Geert Bourgeois, die zich ooit tot leerling mocht rekenen van Cyriel Moeyaert en onze gastspreker zal zijn.

OORLOGSBOEKEN DE EERSTE WERELD- OORLOG DAG NA DAG

Een chronologisch overzicht van alle belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. Het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in augustus 1914 werd door vele Europese leiders gezien als een kans om de macht van hun economische en militaire rivalen in te tomen. Velen geloofden dat de oorlog gerechtvaardigd en van korte duur was. In december 1914 verdween de hoop op een korte oorlog, vooral aan het westfront, waar de loopgraven zich van de Noordzee tot Zwitserland uitstrekten. Het aantal slachtoffers was enorm groot en zou alleen maar toenemen in de volgende vier jaar. Tegen het einde van de oorlog in 1918 waren er naar schatting 8 miljoen militaire dodelijke slachtoffers en 21 miljoen soldaten werden gewond.

1914-1948 - De Eerste Wereldoorlog dag na dag is een chronologisch overzicht van de oorlog, van de aanleiding in Sarajevo in juni 1914 tot de wapenstilstand in november 1918. Zowel de gevechten op het land, als de lucht- en zeeaanvallen zijn erin opgenomen. In het chronologisch overzicht worden spionage, het thuisfront, politiek en technologie besproken. Daarnaast wordt aandacht besteed aan beslissende wapens, sleutelpersonen en -momenten, strategieën en technieken. Het boek is bovendien geïllustreerd met meer dan 400 unieke foto's die bewijzen hoe dramatisch de Eerste Wereldoorlog verliep.

Auteur: Ian Westwell

Uitgever: Deltas Centrale uitgeverij

Harde kaft

192 pagina's, 27,5 x 21,5 cm

€ 19,95

ISBN 9789044739077

100 JAAR GELEDEN

EEN KIJKJE OP DE OORLOG 1914-1918

In de kazerne: een echte overrompeling!

In de kazerne van Lier was het een echte overrompeling! Ja, algemene mobilisatie. Al die klassen ineens! Ze waren daar niet op voorzien. De mensen, die daar de leiding hadden, geraakten er niet meer aan uit. De ene kreeg een broek, de andere een paar schoenen, ik kreeg alleen een "capote" boven mijn burgersklere. Je kreeg nooit een hele uitrusting ineens. Als er "rassemblement" was, liepen de enen er nog volledig in burger bij, anderen half gekleed in soldaat. We slenterden daar maar wat rond. Opleiding was er ook niet. Ze hadden er het personeel niet voor.

Op een dag riep een van die groten tot ons: "Zijn er hier mannen die bomen kunnen omhakken? Als er zijn, kom dan vooruit!" We waren met vieren. We werden gezonden naar het Fort van Walem, langs de grote baan Antwerpen - Mechelen. Vóór dat fort was er een groot plein, beplant met populieren. Achter die populieren kon de vijand ongezien dichterbij komen. Dus moesten ze weg. Wij moesten die bomen omhakken, met legermateriaal. Stel je voor! Met legerbijltes! 't Waren mooie, grijze. Nu, we deden wat we konden.

"Sauve qui peut ! ..."

Op een dag - we wisten dat de Duitsers naderden - kwam er een Duits kanonschot. Het was 200 meter tekort. 't Was van Heist-op-den-Berg dat ze schoten. Na het derde schot sprong een officier boven op de talud van het fort en riep: "Sauve qui peut!" Mijn kameraden vroegen: "Wat roept hij?" Ik zei: "Dat wil zeggen ... Vlucht die kan!" Ik verstond Frans. We dachten dat de Duitsers vlakbij waren. We zijn weggelopen naar de andere kant van de baan. Mijn capote ligt daar zeker nog. Ik had de tijd niet meer om ze te halen ...

't Kwam avond, en we werden moe. We waren er al twee kwijtgeraakt. 'k Zeg tegen Gilbert, mijn maat: "'k Ben toch zo moe". "Ik ook," zegt hij. "We gaan hier een beetje rusten achter die haag". We zetten ons daar neer, beschermd tegen de wind. Op een twintig meter van ons ... beweging! Er lagen daar een hoop soldaten schietensklaar. We naderden tot op vijf meter van die mannen en plots zegt er een: "Dat zijn er, nondedju, ook van de kanten van leper! Mannetjes, maakt maar plekke! 't Zal hier gaan stui-ven!" Ik zei: "Langs waar moeten we weg?" "Je moet naar 't noorden, richting Antwerpen." Maar we wisten niet meer waar het Noorden of het Zuiden was!

Jules Leroy, "Van den Grooten Oorlog".

RINGE, DINGE, DING

"Alles met mate!" zei de kleermaker, en hij sloeg zijn vrouw met de el.

Nu ga je als 'nieuwe man' zachtaardiger tekeer: je koopt je geëmancipeerde partner een ring, niet om haar te ringeloren, verre van, maar om te tonen dat je ze oneindig graag ziet, zo oneindig als een ring.

Opdat ze dat kleinood niet zou verliezen moet je een aanbieden op haar vingermaat, en wil je dáár zeker van zijn, dan gebruik je best... een ringmeter.

Aan welke vinger je die hebbe-ring schuift? Aan de ringvinger uiteraard. Die staat immers voor verbintenis en trouw.

Zo, nu komt je schat beeldig voor de dag: ze is om door een ringetje te halen!

Hans Devos uit leper kent en benoemde het ringeding perfect. We gunnen hem van harte het beloofde prijsje en een halo-ring boven het hoofd.

Wartoe diende dit voorwerp?

Oplossing sturen naar Guido Schoonaert, Bergenstraat 16, 8972 Roesbrugge, tel. 057 30 15 57 of info@drukkerijschoonaert.be.

Uit de juiste antwoorden wordt een winnaar getrokken die een prijs ontvangt.

PROVINCIE STELT TWAALF 'GREETERS' VAN 'CHARMANTE DORPEN' VAN DE WESTHOEK VOOR

De 'greeters' van de 'Charmante Dorpen':

- Roger Benauwt uit Roesbrugge-Haringe
- Patrick Boone uit Reningelst
- Gudrun Colpaert uit Sint-Jacobskapelle
- Jan Daschot uit Watou
- Daniël Delerue uit Roesbrugge-Haringe
- Ingrid Dobbelaere uit Watou
- Jef Hoornaert uit Westouter
- Veerle Ingels uit Wijtschate
- Herman Joseph uit Werken
- Stef Ryon uit Roesbrugge-Haringe
- Bob Tesse uit Kemmel
- Louis Vanden Broucke uit Sint-Jacobskapelle

Project 'greeters'

Binnen het project 'Charmante Dorpen' wil de Provincie enerzijds de identiteit en de leefbaar-

heid van de dorpen versterken en hun troeven behouden, en anderzijds plaatselijk en duurzaam toerisme niet realiseren zonder de dorpelingen zelf. Zij geven mee vorm aan de toekomst van hun dorp. Daarom ging de Provincie op zoek naar inwoners van de 'Charmante Dorpen' om 'greeter' te worden. 'Greeters' zijn inwoners die bezoekers vrijwillig en op een persoonlijke manier rondleiden in hun dorp. Ze laten betekenisvolle plekjes zien die niet altijd even bekend zijn. Wat ze vertellen over het dorp is steeds doorspekt met persoonlijke anekdotes.

De 'greeters' van de 'Charmante Dorpen' zullen deel uit maken van The Global Greeter Network. Dit garandeert wereldwijde promotie voor de 'greeter' van de 'Charmante Dorpen'.

Brieven, omslagen, facturen,
bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

Europese Bisol topmodule, standaard of Full Black versie. Dit zijn voorgesorteerde zonnepanelen met een **hoog rendement** en een uitstekende paneel efficiëntie. Tot **25 jaar opbrengstgarantie!**

Nederlandse Heat Pipe zonnecollectoren. Verbeterd dankzij hun grotere absorptiekern. Door het gebruik van de **vacuümbuis** technologie als perfecte isolator ook in het **tussenseizoen** ideaal om warm water te produceren.

Jochen Debaenst
Westsluisstraat 15
BE-8691 STAVELE

+32 (0) 494 48 21 74
info@ecolis.be
www.ecolis.be

in 'T ROZENHOF

Het verlof is van de meeste mensen voorbij ... zo ook dat van ons!!!
Maar niet getreurd, ons terras blijft ook in september bij mooi weer uitnodigen!!!

Ook onze stilaan legendarische zondagavondbarbecues hebben we weer gehad!!!

Dus vanaf september opnieuw elke vrijdag- én zondagavond vanaf 18 uur

Kip aan 't spit

Voor meer info i.v.m. onze suggesties, openingsuren en dergelijke:
www.rozenhof-proven.be

Wenst u ons op de voet te volgen? Dat kan!!! Via Facebook!!!

Obterrestraat 73 • 8972 Proven • Tel. 057 300 335 • reservatie gewenst • www.rozenhof-proven.be

Boter en kaas in de Kasselrij Veurne (8)

16de - begin 19de eeuw

B. Boter

'*Vetstof, door karnen uit melk of room verkregen*' geldt als omschrijving.

1. Samenstelling van boter

Normale ongezoeten boter bestaat uit 15 à 16 % water, 82 à 84 % vet, 0,5 % eiwit en 0,7 % andere melkbestanddelen.

De meer of minder sterke gele kleur van boter is afhankelijk van het gehalte aan caroteen of eventueel van bij de bereiding toegevoegd botterkleursel.

De aromatische geur van boter is een gevolg van het verzuren van de room waaruit de boter is bereid.

Heden ten dage wordt boter soms gezouten. Dit kan variëren van afzetgebied tot afzetgebied. Het zoutgehalte kan zo 0,5 à 0,7 % en 2 à 3 % bedragen. Dit komt respectievelijk overeen met een lichte en sterke zouting.

2. Gebreken van boter

Een hele reeks gebreken onderscheidt men bij dit zuivelproduct. We sommen er de voorname van op: geur, smaak, uiterlijk, stevigheid en smeerbaarheid en geven enkele voorbeelden:

- Op smaak- en geurgebied bestaat onder andere metaalsmaak (door oxidatie van het melkvet), zuurheid, ranzigheid (als gevolg van bacteriële werking, gisten en schimmels), vetheid, olieachtigheid, enz.
- Problemen met de stevigheid en smeerbaarheid zijn veelal aan de samenstelling van het melkvet en de bereidingswijze te wijten.
- Het uiterlijk vertoont soms waterdruppels wat een gevolg is van onvoldoende fijne verdeling van het vocht in de boter.

De hierboven opgesomde gebreken komen heden ten dage veel minder voor, wat een gevolg is van de tegenwoordige massale en perfect gecontroleerde productiemethode in de melkerijen. Allerlei factoren zorgden er voor dat vroeger als het ware geen pond of kilo boter gelijk was. De kwaliteit van het product verschilde onderling sterk tussen elke individuele producent (boerin of melkmeid).

3. Bewaren van boter

Evenals de melk kan verse en goed gewassen boter maar gedurende een korte periode bewaard worden. Dit gebeurt door koeling in een donkere ruimte en beschut tegen de buitenlucht. In het gunstigste geval is er een vries- of koelkamer met een temperatuur van 0 tot -10 °C. Merken we hierbij op dat dit vroeger in onze gebieden niet mogelijk was. Dergelijke kamers komen pas na de Tweede Wereldoorlog voor.

Boter kan ook in een boterpot of een botervat geconserveerd worden. Daarbij vult men de pot goed en zet die dan omgekeerd op een diepe schotel, gevuld met zuiver water. Dat water moet dagelijks verversd worden. Boter kan op deze wijze gedurende zo'n drie weken vers worden gehouden.

Voor het bewaren van boter over een lange periode moet ze *ingezouten* worden. De zouting kan tot maximaal 10 gr per 100 gr boter oplopen.

Per slot van rekening kan men boter ook door *smelting* bewaren. Daarbij verwarmt men ze in een warmwaterbad tot een temperatuur van hoogstens 50 °C.

4. Boter vanuit historisch oogpunt gezien

Weerom gaan we bij J. Libaut te rade om de verschillende soorten eetbare boter in de 17de eeuw te kennen. Uit de weinige informatie die hij ons geeft, maken we op dat er waarschijnlijk twee soorten boter voorkwamen: verse en gezouten. Dit laatste leiden we uit de volgende passage af: *is 't dat sy (= boerin) de boter wil verkoopen, soo sal sy die souden ende in potten of kuypen leggen*. In die periode was het blijkbaar nodig om de boter te zouten als men ze voor een langere periode bewaarde.

Voor de 18de eeuw krijgen we een zicht op de verschillende types boter door de *Dictionnaire de commerce* van J. Sav. des Bruslons uit 1748. De auteur bespreekt de toenmalige drie verschillende types boter, namelijk: *le beurre frais*, *le beurre salé* en *le beurre fondu*. Hij vermeldt daarenboven dat er vooral in de twee laatste types *grand commerce* gevoerd wordt. Dit is logisch want juist die twee soorten zijn lang houdbaar, dit in tegenstelling tot verse boter. Ook A. Parmentier onderscheidt in 1799 dezelfde drie types boter. Toch voegt hij er nog een vierde type aan toe, namelijk *le beurre rance*. Ranzige boter was een gevolg van enerzijds onzuiverheden die achterbleven op het melkerijmateriaal of anderzijds van een te lang laten

staan van de room voor men overging tot het karnen van boter.

De hierboven vermelde werken geven aan dat er in de beschouwde periode drie grote categorieën eetbare boter voorkwamen:

- verse boter voor onmiddellijke consumptie;
- gezouten boter die men kon bewaren en aldus ook verhandelen;
- gesmolten boter die ook voor de handel bestemd was.

Dit komt wonderwel overeen met wat we in punt 3 over het bewaren van boter schreven. We nemen dus aan dat er over een periode van zo'n 400 jaar niet veel aan de conserveringsmethode van boter veranderde.

C. Kaas

'*Voedingsmiddel, uit de wrongel van gestremde melk bereid, en al of niet gerijpt*' nemen we als definitie aan.

1. Samenstelling van kaas

De samenstelling van kaas kan enorm van soort tot soort verschillen. Als voorbeeld halen we twee (Nederlandse) soorten kaas aan. Zo bevatten Goudse en Edammer (volvet en 40+) respectievelijk 23 en 29 % eiwit (in gewichtsprocenten!). Het vetgehalte is respectievelijk 29 en 22 %. Daarnaast bevindt er zich in beide types kaas nog water, mineralen (vooral calcium en fosfor) en vitamines. Deze vitamines zijn zowel in vet als in water oplosbaar.

Als gevolg van de enorme verscheidenheid in samenstelling is het onmogelijk om een cirkeldiagram met de gemiddelde samenstelling van kaas weer te geven.

2. Bewaring en types kaas

Er bestaan drie grote soorten kaas: *zachte*, *halfharde* en *harde*. Daarnaast bestaat er nog de zogenaamde *platte* of *verse* kaas die weinig duurzaam is.

Bij de zachte kazen komt er geen dichte en afsluitende korst voor. Door het oppervlak te laten overgroeien met een witte schimmel of door een bacterielaag zorgt men voor een bescherming van de kaas tegen ongewenste invloeden.

Als de kaas daarentegen onder bepaalde voorzorgen als bijvoorbeeld in een kaasdoek en onder hogere druk wordt samengeperst dan bekomt men halfharde en harde kaassoorten met een gesloten korst. Deze zorgt dan voor

bescherming tegen uitwendige invloeden, hetgeen noodzakelijk is als de kaas gedurende lange tijd moet bewaard worden. Want na het vormen of persen van kaas wordt de kaas gepeld waardoor een duurzaam product ontstaat. Niet-gezouten kaas is weinig duurzaam. Samenvattend gesteld heeft kaas een bewaarperiode van enkele dagen bij platte kaas (indien er geen mechanische koeling voorhanden is) tot jaren bij harde kaas! Een logisch gevolg is dat voor lange afstandshandel enkel de hardere soorten in aanmerking kwamen. En dit is op zich een gevolg van hun betere houdbaarheid en bescherming van de korst tegen externe negatieve invloeden.

3. Kaas in historisch perspectief

Naar analogie met melk en boter gaan we opnieuw even kort bij de kennis over de kaas in onze periode stilstaan.

Als men in de 17de eeuw kaas wou maken om lang te bewaren dan *en salder noch room noch boter van de melk afgetrocken worden*. De kaas moest dus uit volle melk bereid worden.

Een andere tip om kaas lang te bewaren, geeft aan dat men *de wey en de klare melck seer wel* moest laten uitlekken en dan de kazen *neven malkanderen* voegen op *hordekens die daer toe dienen ende stellen in eenen kelder of op eenige donckere plaetse die koel is, of op hangen op eenige plaetse die wel ter lucht stae maer dat de sonne daer op niet en schijne*. Als bijkomende activiteit tot de vijfde dag moest men de kazen iedere dag omkeren tot ze een *meelachtigheydt sullen krijgen* en dan zal men ze met wat *kleyn gestooten zouts* bestrooien. De dag daarop draaide men de kaas om en herhaalde het zoutstrooien. Daarna hoefde men de kazen iedere dag om te keren en geheel *schoon maecken met een bot mes dat daer toe gemaect is indien dat nodig is*. Enige tijd daarna *als sy* (=melkmeid of boerin) *siet dat de kaes wat gedrooght is sal men die op den solder dragen ende op leeren met barders* (= plankenrek) *leggen*.

Kwam het voor dat kaas door lang te bewaren hard en bitter was geworden dan kon hij verbeterd worden. De methode daarvoor lijkt

ons nogal vreemd, want men groef de kaas *in zant* in of legde ze in *gerste-meel, of in ciceren* (?), *of men sal die met bladers van drake-wortel decken* (?). Mocht het daarenboven te heet worden om kaas goed te bewaren dan kon men hem in een *grooten hoop zaedts van geers oft lijn-zaedt* leggen.

Goede kaas liet zich herkennen aan volgende tekenen: *vet, swaer, zonder ogen* (=gaten), *geelachtig, zoet van smaeck, lieflick van reuck, geensins verrot nock vol meluwen of mayen*; hij is enkel van *koeye-melck gemaect ... sonder enige schapen-melck daer onder te mengen* want schapemelk maakt de kaas *min smakelick ende witter*. Niettegenstaande dat men kaas ook kan kleuren of *geelachtich* maken door wat *saffraens* aan de melk toe te voegen.

A. Parmentier gunt ons een blik op de 18de eeuw. Verse kaas had de neiging om vlug te bederven als men zich niet haastte om er een specerij of *condiment* aan toe te voegen. Zeezout kwam hiervoor in aanmerking, zij het dat men het met *modération* moest toepassen.

Als de verse kaas de gewenste bestendigheid bezat, schraapte men het oppervlak *et on la recouvra avec du sel; le lendemain on retourne le fromage, et on procède de la même manière que la vielle, afin de saler également l'autre surface et les côtés qui n'avaient pas reçu le sel*. Bevatte de kaas uiteindelijk de gewenste hoeveelheid zout dan plaatste men ze op een plankenrek tegen de muur van de plaats waar men kaas fabriceert. Vervolgens werden de kazen gekeerd: *retournés tous les deux jours pendant environ deux mois*.

Om de kazen te 'verfijnen' plaatste men ze best in een frisse en vochtige omgeving. Ook droeg men er zorg voor dat geen *souris, des chats, et sur tout des insectes qui y déposent leurs œufs* ermee in aanraking kwamen. De 'meest destructieve plaag' voor kazen waren immers de kaasmijten die zich onder de korst tot in het 'oneindige' vermenigvuldigden. De enige efficiënte manier om dit te vermijden, bestond erin te werken *à des heures et dans des endroits à l'abri des mouches, à entretenir la propreté et la fraîcheur dans les caves, à frotter les froma-*

ges avec un linge une fois par décade, et à laver les planches sur lesquelles ils (= de kazen) sont distribués.

Beide auteurs wijzen uitdrukkelijk op het noodzakelijke (degelijk) inzouten van kaas als men hem lang wou bewaren. Een gedegen inzouting en dagelijkse behandeling van kaas, gecombineerd met een gepaste frisse, vochtige en donkere omgeving (bijvoorbeeld een kelder) verzekerden de kaas tegen het slecht worden. Proberen we nu een lijn in de conserveringsmethode van kaas te trekken dan bestond deze vroeger evenals vandaag door het toevoegen van zout. In dat opzicht is er weer niet veel veranderd. Natuurlijk zien we opnieuw dat het heden ten dage veel gemakkelijker is om dit bederfbare voedingsmiddel vers te houden door het bezit van koelkasten, koelkamers, enz.

Wordt vervolgd.

Laurent Hoornaert

Je geraakt niet door de was en strijk van je studenten,
 Je bejaarde ouders,
 Je groot gezin, ...?
 Fulltime job?
 Je strijkt niet graag?
 Je wil meer vrije tijd?

**Eén adres:
 Anita Huyghe
 Eekhout 5, 8972 Proven**

Neem gerust contact op via
 0473 51 22 52 voor meer informatie!

AFHALEN EN LEVEREN IS ZEKER MOGELIJK!

Hulp in huis,
 Gasthuisstraat 68, 8970 Poperinge, 057 33 74 77
 Fiscaal aftrekbaar (€ 6,3/uur)

CHRISTOPHE JANSSENS

SCHILDER- & DECORATIEWERKEN

Pereboomstraat 12 - 8970 Poperinge
 057 36 31 56 - 0479 60 35 46
 christophe.janssens1@telenet.be

- Schilderen interieur & exterieur
- Plamuren
- Behangen
- Decoratietechnieken
- Plaatsen parket en laminaat
- Vochtbestrijding
- Meubelrestauratie

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

Klimaatverandering (5)

Het beleid

“In moeilijke en hachelijke omstandigheden is het stoutste beleid het veiligst.”

(Livius, Romeins geschiedschrijver.)

Om het klimaat te keren, kan ieder mens “naar Gods vrucht en vermogen” zijn steentje bijdragen: de verwarming een graadje lager, met de fiets naar het werk of groene stroom gebruiken: verontruste burgers doen dit reeds, en met veel goede wil.

Maar wetenschappers schreeuwen van de daken dat de opwarming koste wat het kost beneden de twee graden moet blijven. Zo niet, zeggen ze, stevenen we regelrecht af op klimaatchaos. ⁽⁴⁴⁾ ⁽⁴⁵⁾ Er is dus meer nodig dan wat gratis inzet of pionierswerk van enkelingen. Overheden geraken hiervan stilaan overtuigd, en maken beleidsplannen om de samenleving in vier decennia koolstofarm te maken. Binnen het VN-raamwerk stippelt de Europese overheid haar klimaatbeleid uit. En dit wordt in alle lidstaten stapsgewijze doorgevoerd. Een summier overzicht. ⁽⁴⁶⁾

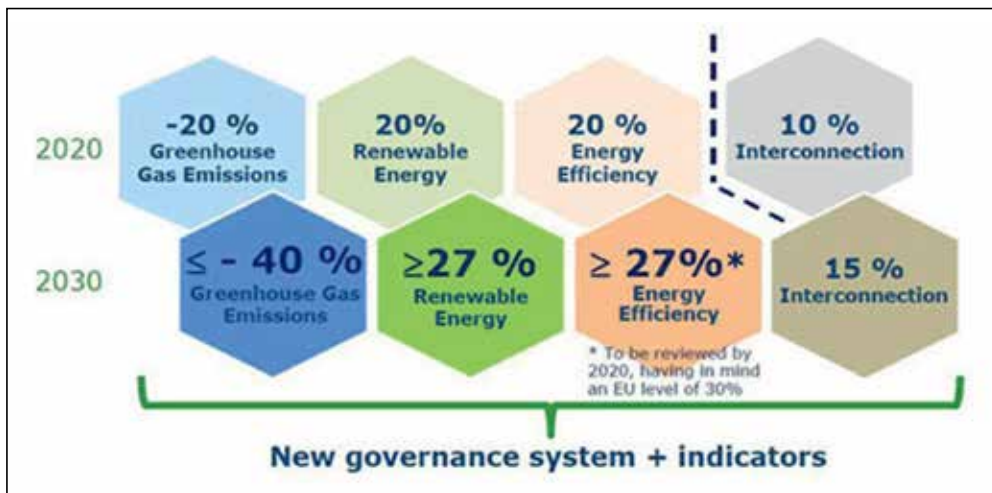
De huidige en toekomstige koers

In 2008 keurde het Europees parlement met overweldigende meerderheid de befaamde 20/20/20-doelstelling goed: die beoogt een vermindering van het energieverbruik van 20 %, het wil 20 % hernieuwbare energie én eenzelfde afname van de broeikasuitstoot. In transport geldt de specifieke doelstelling van 10 % groene energie. Voor broeikasgassen wil Europa nog veel verder gaan als onze concurrerende economieën meedoen. Deze doelstellingen worden land per land bekeken, voor België geldt vb. dat het tegen 2020 een pakket groene energie moet produceren van 13 % van het totaal.

In oktober 2014 besloot de Europese raad, de laatste onder voorzitter Van Rompuy, om de ambities voor 2030 nog op te trekken. (zie afbeelding)

In 2011 had de Europese Commissie ook al haar “Routekaart naar een concurrentiële koolstofarme economie tegen 2050” opgesteld. Daarin opteert ze voor stevige emissiereducties: van 80 tot 95 %. ⁽⁴⁷⁾

De interconnectiviteit die in het schema vermeld is, gaat over de vlotte verbinding tussen alle energievoorzieningen: op die manier kan stroom vlot vervoerd en verhandeld worden tussen de verschillende producenten, landen, regio's en bronnen. Op het huidige moment is het systeem dikwijls overbelast, en zijn er in Europa nog te veel “energie-eilanden”. Overschotten van groene stroom zullen zo vlotter ingezet kunnen worden op plaatsen waar er een grote vraag is die nu misschien door een kolen- of gasgestookte centrale voldaan wordt. ⁽⁴⁸⁾

Handel in propere lucht

Een van de speerpunten van het Europees beleid is de emissiehandel. Het Kyoto-protocol bevatte reeds een element van flexibiliteit: landen kunnen de norm halen, of anders ook “emissierechten” opkopen in het buitenland. Binnen Europa bestaat sinds 2005 een gelijkaardig systeem van emissiehandel tussen bedrijven: in sectoren als luchtvaart en industrie krijgen bedrijven rechten toegekend. Als ze minder uitstoten, kunnen ze die opsparen voor het volgende jaar of verkopen aan andere bedrijven. Als ze meer uitstoten, moeten ze “rechten kopen”. De vervuiler betaalt dus. Het systeem zit momenteel in zijn derde fase, na heel wat wijzigingen: vluchten binnen Europa worden nu bijvoorbeeld wel opgenomen, en de hoeveelheid gratis toegekende emissierechten zal jaar na jaar afnemen.

Deze zogenaamde handel in propere lucht krijgt felle kritiek vanuit de milieubeweging: in 2013 onderschreven niet minder dan 120 NGO's een oproep om het systeem gewoon af te schaffen: het zou niet efficiënt zijn om klimaatverandering tegen te gaan, vervuilers belonen en in veel “groene” projecten voor corruptie zorgen en zelfs voor conflicten bij inheemse volkeren. Op sommige momenten kelderde de prijs van de rechten waardoor het voor bedrijven goedkoper werd om gewoon te blijven vervuilen i.p.v. te investeren in schone technologie. ⁽⁴⁹⁾

Andere speerpunten

Om zijn doelstellingen te bereiken, trekt Europa op meerdere fronten ten strijde: een belangrijk hoofdstuk is uiteraard de opwekking en distributie van energie waarbij groene energie een steeds grotere rol gaat spelen. Voor energiebesparing rekent men op diverse overheidsinstellingen om hierin een pioniersfunctie op te nemen. Verder zijn er de Europese richtlijnen rond etikettering van toestellen (de A-G-labels),

rond emissiearme auto's, rond autobanden en inzake ecodesign.

Ecodesign streeft naar een doordacht ontwerp van producten, met aandacht voor ecologie-aspecten van ontwerp- tot afvalfase.

Dat vervelende EPC-certificaat

Erg belangrijk was de zogenaamde Gebouwenrichtlijn van 2002. (Herzien in 2010) De Europese commissie focust hierin op de energieprestatie van woningen en kantoren: die slokten 40 % op van alle primaire energie, en dat bleef maar stijgen. De richtlijn werd in Vlaanderen concreet in de verplichting van een EPC of voluit energieprestatiecertificaat: een attest dat verplicht is bij verhuur of verkoop van gebouwen en dat de energieprestatie ervan inschaalt. Daarnaast kwam de EPB-regelgeving met een veel grondiger berekening: ook luchtdichtheid, de grootte van de ramen, de lengte van warmwaterleidingen enz. worden hier uitgebreid in kaart gebracht. De EPB-normen die de Vlaamse overheid oplegt, worden doorheen de jaren steeds ambitieuzer. Tegen 2019 immers moeten alle nieuwe overheidsgebouwen in Europa bijna-energie neutraal zijn en in 2021 geldt dit voor alle privégebouwen. Het Brussels Gewest loopt hierin wat voorop: alle bouwprojecten die sinds januari 2015 aangevraagd werden, moeten voldoen aan de passiefhuisstandaard. Brussel is daarmee de eerste regio ter wereld die zulke strenge eisen stelt. Waar gezinnen vroeger twee- tot drieduizend liter stookolie gebruikten om de winter door te komen, zal dit in de nieuwe huizen vanaf 2021 nog maar een fractie zijn. ⁽⁵⁰⁾

Welk resultaat na al die plannen?

Een voor de hand liggende vraag is natuurlijk wat al die plannen tot nog toe uithaalden. Volgens het Europees Milieu Agentschap is de uitstoot van broeikasgassen in de Europese Unie sinds 1990 gedaald: van 5,5 miljard ton naar

Bedzed project nabij Londen.

Tot activehouse gerenoveerde sociale woningen in Nederland.

4,5 in 2012. ⁽⁵¹⁾ Volgens sommige waarnemers is dit niet enkel het gevolg van een goed klimaatbeleid, maar ook van de liberalisering van de wereldhandel. Die maakte immers dat heel wat productie naar lagelonenlanden verhuisde. Dit vertaalt zich in het globale emissiecijfer dat in dezelfde periode steeg van 23 tot 35 miljard ton, met een Chinees giga-aandeel van 10 miljard ton. ⁽⁵²⁾

Het klimaat verandert, wij passen ons aan

Alle voornoemde maatregelen zijn vooral gericht op mitigatie: het verminderen van de uitstoot. Dringend en noodzakelijk, uiteraard. Daarnaast ontwikkelt Europa ook aanpassingsstrategieën die per land opgesteld en uitgevoerd worden. In Vlaanderen wordt dit concreet in het Vlaamse Adaptatie Plan. Dit bevat een reeks maatregelen die ons voorbereiden op de opwarming en toelaten ons aan te passen. Het plan houdt voor Vlaanderen rekening met hogere temperaturen: +1,5° tot +4,4° in de winter en +2,4° tot +7,2° in de zomer tegen 2100. Daarnaast ook met: drogere zomers met hevige stormen, meer neerslag in de winter en een stijgend zeepeil van +60 cm tot +90 cm, in het slechtste geval +200 cm, tegen 2100. De combinatie van drogere zomers met hogere temperaturen en dus veel meer verdamping is de logische verklaring van het grote aantal opgesomde maatregelen, 34 in totaal, rond waterbeheersing, -bevoorrading en -verbruik. Zo is men onder andere beducht voor meer overstromingen aan de kust en langs rivieren maar ook vanuit rioolsystemen. De waterkwaliteit van rivieren kan sterk verminderen door het effect van de hogere temperaturen op waterplanten, door de hogere verdamping en de grotere neerslag van chemische stoffen. Voor de bodem focust het plan sterk op maatregelen die erosie tegengaan. Verder komt er in de landbouw aandacht voor aangepaste rassen, voor schaduw voor het vee, voor andere zaaien oogsttijden en voor preventieve en curatieve maatregelen tegen ziektes bij plant en dier. In de bosbouw zal gewerkt worden aan het voorkomen van bosbranden. In de dienstensector worden nieuwe verzekeringsproducten gestimuleerd en bij het aanleggen van nieuwe wegen komt er meer aandacht voor fundering en drainage. Tenslotte komen er nog maatregelen

voor het leefmilieu, de visserij en de gezondheidszorg, o.a. om peuters en ouderlingen te beschermen bij hittegolven. ⁽⁵³⁾

Gebouwen: van slokop naar energiecentrale

Woningen en kantoorgebouwen zijn van oudsher energievreters: in de winter worden ze verwarmd, in de zomer gekoeld en ook toestellen en verlichting verbruiken stroom. Door de nieuwe regels en snel veranderende bouwtechnieken evolueren gebouwen via laagenergie, passiefstandaard, nulenergie naar activehouse: ze gaan op jaarbasis meer energie produceren dan ze zelf nodig hebben. Dit is het resultaat van erg doordachte ontwerpen en de combinatie van meerdere technieken, zoals (louter exemplarisch):

- Doorgedreven isolatie: bij schuimpanelen 20 tot 25 cm onder vloeren, in muren en daken, bij natuurlijke materialen tot 40 cm. (Richtwaardes)
- Doorgedreven luchtdichtheid: in modern uitgevoerde woningen kunnen tochtverliezen tot 200 keer kleiner zijn dan in oude tochtige huizen.
- Balansventilatie met warmterecuperatie: de warmte wordt uit de afgevoerde lucht gehaald en doorgegeven aan de inkomende verse lucht, met rendementen rond de 90 %.
- (Ont-)koelen van de inkomende lucht via een warmtewisselaar die gevoed wordt met een vloeistof uit een grondleiding op drie meter diepte. Als de ventilator putje winter lucht van -5° aanzuigt, wordt die zo ontkoeld tot 10° nog voor hij in de ventilator komt.
- Toepassing van luchtdichte ramen met drievoudig of viervoudig hoogrendementsglas.
- Toepassing van PV-panelen, zonneboiler, warmtepomp...
- Gebruik van dubbelwandige afvoerbuis onder de douche waarbij het koude water in de dubbele wand stroomt en zo ontkoeld wordt door het wegstromende

douchewater. Warmte wordt zo uit douchewater gerecupereerd.

- Toepassing van LED-verlichting en toestellen met A++ label.
- Verwarming op lage temperatuur, zoals vloerverwarming.
- Bouwen als rijwoning, koppelbouw of grotere en compacte gebouwen met enkele tientallen gezinsunits. Veelal met centrale verwarming voor het hele gebouw.
- Doseren van de ramen en plaatsen van luifels voorkomt oververhitting. (!)

Noten:

44. 1.2.2 What is dangerous interference with the climate system?, Climate Change 2007: Working Group III: Mitigation of Climate Change, IPCC Fourth Assessment Report: Climate Change 2007.
45. Copenhagen Accord, The Heads of State, Heads of Government, Ministers, and other heads of the following delegations present at the United Nations Climate Change Conference 2009 in Copenhagen, 18/12/2009.
46. Klimaatbeleid op www.klimaat.be, De Belgische Federale site voor een betrouwbare informatie over klimaatverandering, geraadpleegd op 05/09/2015.
47. Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050, Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Brussel, 08/03/2011.
48. Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement van 10 januari 2007, "Prioritair interconnectieplan" genaamd, op <http://eur-lex.europa.eu/>, geraadpleegd op 23/08/2015.
49. Scrap ETS, No EU Emissions Trading Scheme, op <http://scrap-the-euets.makenoise.org/>, geraadpleegd op 23/08/2015.
50. Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, Publicatieblad van de Europese Unie, 18/06/2010.
51. EEA Greenhouse gas – data viewer, op www.eea.europa.eu, website van het European Environment Agency, geraadpleegd op 05/09/2015.
52. (Cijfers in CO2-equivalenten.) Jos G.J. Olivier e.a., Trends in Global CO2-emissions, 2014 Report, PBL Netherlands Environmental Assessment Agency, The Hague, 2014
53. The Flemish Climate Policy Plan, 2013-2020, a summary, Flemish Government, Environment, Nature and Energy Department.

Wordt vervolgd.

Luk Durnez

GELOOF ONDER VUUR

SINT-SIXTUS, EEN ABDIJ EN HAAR BEWONERS TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

Hermien Vanbeveren

BESLUIT

Laat ik dit besluit beginnen door eerst en vooral even terug te keren naar de titelbladzijde van deze scriptie, meer bepaald de vraag die er werd gesteld: geloof onder vuur? Naarmate het doornemen van de hoofdstukken vorderde, is het vraagteken in deze titel steeds vaster verankerd komen te staan. En het antwoord dat erop volgt, mag, zeker uit de mond van de monniken van Sint-Sixtus - de hoofdrolspelers van deze scriptie - als een volmondig neen worden opgetekend.

Allereerst wat betreft de letterlijke betekenis van dit onder vuur komen. Ondanks het feit dat het front nog geen twintig kilometer van Sint-Sixtus verwijderd lag, kwam de abdij de vier oorlogsjaren door zonder een echte voltreffer te hoeven verwerken.

Nochtans waren er met de spoorlijn en het bijhorende station *International Corner*, het vliegveld *Drogland* en de abdij zelf, die tot kazerne werd omgedoopt, voldoende aanlokkelijke doelwitten voor de vijand aanwezig. Gelukkig lag Westvleteren net buiten het bereik van het geschut dat de Duitse frontlijn bevolkte. De bommen die er gedropt werden, kwamen meestal uit de buik van overvliegende vijandige vliegtuigen, die over het algemeen door geallieerde piloten en afweergeschut op voldoende afstand gehouden konden worden. Van de echt zware bombardementen en verschrikkingen van de oorlog bleef de abdij gespaard.

Ondanks de oorlogsomstandigheden en de vele honderden vluchtelingen en soldaten waarvoor de abdij haar poorten diende open te stellen, kon men te Sint-Sixtus vrij goed blijven vasthouden aan het streng gereguleerde monastieke leven. De vaste gebedsuren werden op een paar uitzonderingen na altijd in ere gehouden; *ora et labora* bleef ook in deze abnormale situatie het devies waarmee men zijn leven structuur gaf. Vader abt kreeg de opdracht om zijn religieuzen 'zoveel mogelijk van alle gevaren of betrekking met de wereld te verwijderen' en hiervoor zal abt Hermanus van Westmalle hem wel goede punten gegeven hebben. Het uitwisselen van 'souvenirs' en het feit dat de monniken een geliefkoosd onderwerp van fotografen waren, lijkt het meest directe contact te zijn geweest tussen de autochtone bewoners en hun gasten. In de

dagboeken werd slechts zelden een verhaal opgetekend dat men uit de mond van soldaat of vluchteling gehoord had. Abt Bonaventura draaide er ook zijn hand niet voor om de nodige praktische aanpassingen door te voeren indien zo de monniken hun eigen leefwereld konden behouden. Ook op die manier bleef de oorlog in al zijn concreetheid veraf.

'*Verre van de wereld is dicht bij Sint-Sixtus*', zo liet een van de oorlogsgasten optekenen in het guldenboek. Deze zin was even in de running als mogelijke titel, maar daar zo het onderwerp te zeer werd begrensd door de abdijsmuren, haalde ze het uiteindelijk niet. Toch lijkt ze me treffend als een omschrijving van hoe de gasten hun verblijf in de abdij ervoeren. Voor hen was Sint-Sixtus na een lange vlucht of komende uit het frontgewoel een rustplaats in de volle betekenis van het woord.

Zeker andere religieuzen konden zich gelukkig prijzen met hun nieuwe (tijdelijke) verblijfplaats en hadden de mogelijkheid om door bijvoorbeeld de dagelijkse misvieringen bij te wonen alvast geestelijk weer op krachten te komen. De opvang van de vluchtelingen lijkt vrij vlot en efficiënt te zijn georganiseerd. Zeker is wel dat de abdij hierbij de hulp kreeg van particuliere (liefdadigheids)instellingen, bijvoorbeeld bij de voedselvoorziening of de opvang van weeskinderen (de '*Kinderen van den Yzer*'). Ook de transformatie van een deel van de abdijsgebouwen tot kazerne, lijkt vlekkeloos te zijn verlopen. Wel is duidelijk dat de monniken zelf hierin veel minder konden tussenkomen; vooral onder Britse 'bezetting' werd vrij autoritair opgetreden en maakte de legerleiding meteen duidelijk dat voortaan haar *law and order* zou regeren binnen de abdijsmuren. De monniken konden niet veel meer dan knikken, maar in de dagboeken schemert de wrevel en het ongenoegen meermaals door. Zo was men ook niet opgezet met de komst van een andere godsdienst, het protestantisme, hoewel vooral pater Edmundus ze tegelijk ook met de nodige nieuwsgierigheid gadesloeg. Voorgaande zin geldt evengoed voor wat betreft de meer exotische vreemdelingen, Spahi's, Zouaven en coolies, waarbij de reactie van de monnik niet verschilt met deze van de Westhoekbewoner in het algemeen.

Was de abdij voor de oorlogsgasten een 'oase van rust', zoals ze - eveneens in het guldenboek - meermaals genoemd en geroemd werd, dan

zullen de monniken er over hun woonst toch wel een andere mening op nagehouden hebben. Gebouwen werden opgeëist en bevolkt met vluchtelingen en militairen van alle rang en stand, een zolder werd omgeschapen tot kantine, filmvoorstellingen en concerten konden eveneens binnen de abdijmuren worden bijgewoond, de verkeersdrukte in de smalle straatjes rond deze muren die explosief steeg, vrouwen in de abdijgebouwen, ... Voor de autochtone bewoners betekende dit een confrontatie met een wereld die men, met de keuze voor het monnikendom, eigenlijk de rug had toegekeerd.

Een andere mogelijke titel die het uiteindelijk ook niet haalde, maar wel als ondertitel gerecupereerd zou worden, was *'Hemelse bondgenoten'*. In deze bondgenoten - voor alle duidelijkheid God en de andere heiligen - hadden de monniken, net als alle overtuigde katholieken trouwens, een rotsvast geloof. Het was God zelf die de abdij een hand boven het hoofd hield en die de Duitsers een halt toeriep (een 'tot hier en niet verder', zoals broeder Victor het in zijn dagboek poneert). Nochtans was het diezelfde (straffende) hand van God die de oorlog over Europa had gezonden, hiervan waren de gelovigen - die ernaar zochten een logisch verband te leggen tussen wat gebeurde op het plan van het goddelijke en dat van de tastbare realiteit - evenzeer overtuigd. De uitwassen van de moderniteit zoals materialisme en zedenbederf, naast de menselijke hybrid - hoe kon men denken vrede te kunnen creëren en behouden zonder tussenkomst van God / de paus als zijn vertegenwoordiger op aarde (cf. de vredesconferenties van Den Haag) - vroegen gewoon om een reactie van hogehand. De oorlog was zo een instrument tot purificatie van alle zonden van de wereld. Dit betekende trouwens niet dat de Duitsers ongestraft zouden blijven. Ook de vergelding, die God eveneens voor zijn rekening zou nemen, werd vanuit de Kerk gepropageerd, en het waren uitzonderingen die wezen op de nochtans belangrijke plaats die vergeving in het evangelie inneemt. De Kerk kon het zich niet permitteren dit te prediken, getuige hiervan de pauselijke vredesnota van augustus '17, waarin paus Benedictus XV het nergens (uitgesproken) over een veroordeling van de agressor had en die bijgevolg op achterdocht, verontwaardiging tot zelfs ronduit verbolgen reacties werd onthaald.

Zelfs de vrome pater Edmundus heeft zijn twijfels bij het pauselijke voorstel. In tegenstelling tot zijn overste, kon kardinaal Mercier wel op de nodige populariteit rekenen. Zijn prediken, waarin patriottisme en katholicisme aan elkaar werden gelinkt, slaat zoals bij het merendeel van de (gelovige) Belgen ook bij de monniken aan. De vaderlandsliefde dient, wanneer gecombineerd met het geloof, wel tevreden te zijn met een rol als tweede viool. De monniken zagen de oorlog essentieel vanuit hun geloof, dat op die manier tussen hen en de (oorlogs)realiteit in hing en dat net als de abdij zelf ongeschonden - misschien zelfs gesterkt - uit de vier oorlogsjaren kwam.

Ondanks het omwisselen van hun monnikenpij voor een militair uniform, bleef het patriottische vuur ook bij de wapenbroeders eerder gezapig verder smeulen. Nog steeds lijkt men maar weinig bezig te zijn geweest met de situatie aan het front, en ook in hun schrijven blijft de oorlog op een afstand. Informeren naar de situatie in de abdij of over de eigen belevenissen en het uitwisselen van (religieus getint) nieuws en nieuwtjes, vormt in deze correspondentie de hoofdbrok. Zoals ook in de abdij hielden de monniken in de wijde wereld toezicht op het (geloofs)leven van de mensen rondom hen - zelfs de medebroeders ontsnapten niet aan deze controle. Vader abt op zijn beurt trachtte eveneens een oogje in het zeil te houden op de monniken die noodgedwongen de abdij hadden moeten verlaten. Het opvragen van inkomsten en uitgaven behoorde tot zijn controlemiddelen (en uit de rekeningen die zo zijn overgeleverd,

blijkt dat de wapenbroeders alvast financieel niets tekort kwamen - iets wat misschien de leemte in hun religieuze leven wat kon opvullen). Abt Bonaventura kon daarnaast een beroep doen op de personen - meestal andere religieuzen - die zijn monastiek-religieuze netwerk bevolkten, en via hen informeren naar het gedrag van de kloosterlingen of een overplaatsing of ander privilege voor hen bepleiten.

Vanaf januari 1919 kwamen de ontheemde monniken (de gevluchten en de wapenbroeders) geleidelijk opnieuw Sint-Sixtus bevolken. Pater Ludovicus die van elke verdenking werd gezuiverd, de ontgravingen van de Franse militairen die in de tuin van de abdij begraven lagen, de voltooiing van de Lourdes-grot en de afhandeling van de verschillende aanvragen tot schadevergoeding, al deze zaken vormen de steeds verder uitdijende naweeën van de Eerste Wereldoorlog te Sint-Sixtus. Om de invloed van deze oorlog te beschrijven, probeerde ik tijdens het doornemen van het abdijarchief in de eerste plaats te luisteren naar wat de monniken zelf te zeggen hadden - door de verschillende hoofdstukken heen heb ik hen dan ook vaak zelf aan het woord gelaten. Maar om niet het verwijt te krijgen louter tot het weergeven van de bronnen beperkt te zijn gebleven, heb ik evenzeer getracht deze woorden (kritisch) te interpreteren en te selecteren waar nodig (hoewel men zich hierbij soms op glad ijs begeeft, blijft het een noodzakelijke taak van elke historicus). Op deze manier heb ik u als lezer hopelijk een duidelijke en omvattende kijk geboden op de vier oorlogsjaren in en rond de abdij, en welke invloed deze hadden op de bewoners ervan. En misschien kan deze scriptie, met de monniken van Sint-Sixtus als een soort case-study, ook andere studies over het religieuze leven tijdens de oorlog tot nut zijn.

Ook in de annalen van de Tweede Wereldoorlog zou de abdij een plaatsje weten te veroveren: een 'witte' monnik werd door een medebroeder verklikt en opgepakt door de Duitse bezetter, de Engelse generaal Montgomery (Monty) zou korte tijd te Sint-Sixtus verblijven, en een joodse jongen zou er een tijdelijk onderduikadres vinden. Met wat misschien stof zou kunnen zijn voor een toekomstige scriptie, sluit ik hier alvast deze verhandeling af.

Hermien Vanbeveren

EXPOperinge#3

Handelsbeurs | Foire commerciale

2

oktober

18u-22u

3

oktober

14u-22u

4

oktober

10u-18u

Maeke-Blyde
Doornstraat 43
Poperinge

GRATIS
INKOM
ENTRÉE
GRATUITE

www.expoperinge.be

BOKADO
De geschenkenzaak

Belfius
Bank & Verzekerings

Hotstonemassage • Chinese relaxatie • Permanente make-up • Parfumerie • Make-up • Kleurconsulente • Definitieve ontharing • Infraroodcabine

Beauty & wellness
Valerie
VIANE

Nieuw!!! Excellence code creme en verzorging
Speciaal voor de rijpere huid, ideaal voor de huid vanaf de menopauze.
Werkt op pigmentatievlekken, stevigheid, rimpels, helderheid en droogte!!!

Provenplein 53 - 8972 Proven - www.valerieviane.be - Tel. 057 30 08 51 - Gsm 0494 06 96 73

OKRA ROESBRUGGE-HARINGE UITSLAGEN AUGUSTUS 2015

KAARTING - 21 AUGUSTUS

OC Karel de Blauwer - 23 deelnemers

wonnen 3 partijen: Willy Vanhoucke en Maria Ceenaeme

wonnen 0 partijen: Margriet Gousse, Michel Soulliaert en Antoinette Develter

Klassement:

1. Wilfried Decaesteker	18 part./1939 pt.
2. Willy Vanhoucke	17 part./1875 pt.
3. Gerard Ryon	17 part./1815 pt.
4. Eugène Demuyck	15 part./1973 pt.
5. Denise Vandenbussche	15 part./1886 pt.

GEZELSCHAPSSPELEN

3 deelnemers: Marie-Thérèse Vercoutter, Lucienne Timperman en Maria Decaesteker

Klassement:

1. Marie-Thérèse Vercoutter	83 pt.
2. Lucienne Timperman	71 pt.
3. Alice Boury	68 pt.
4. Maria Decaesteker	59 pt.

KAARTING - 25 AUGUSTUS

Kristen Volkshuis - 17 deelnemers

won 3 partijen: Marie-Ghislaine Vandeputte

wonnen 0 partijen: Willy Vanhoucke, Georgette Vanstechelman en Maria Bogaert

Klassement:

1. Marie-Ghislaine Vandeputte	17 part./1993 pt.
2. Eugène Demuyck	15 part./2046 pt.
3. Wilfried Decaesteker	14 part./2014 pt.
4. Michel Soulliaert	14 part./1857 pt.
5. Anna Depyter	13 part./1950 pt.

GEZELSCHAPSSPELEN

3 deelnemers: Maria Decaesteker, Marie-Thérèse Vercoutter en Lucienne Timperman

Klassement:

1. Marie-Thérèse Vercoutter	92 pt.
2. Lucienne Timperman	76 pt.
3. Maria Decaesteker	69 pt.
4. Alice Boury	68 pt.

PETANQUE - 28 AUGUSTUS

37 deelnemers

3 partijen: Willy Butaye, Wilfried Decaesteker, Romain Dequeker, Marie-Thérèse Vercoutter en Christiane Dewilde

Klassement na 45 wedstrijden:

1. Willy Butaye	35 part./514 pt.
2. Romain Dequeker	32 part./507 pt.
3. Frans Soetaert	29 part./487 pt.
4. Raf Bossaert	28 part./498 pt.
5. Vandenbussche Denise	27 part./490 pt.
6. Raymond Gyssels	27 part./442 pt.
7. Guido Vanderhaeghe	26 part./419 pt.
8. Huyghe Geert	24 part./455 pt.
9. Vandendriessche Alain	24 part./454 pt.
10. Alice Indevuyt	24 part./434 pt.

Bereidt u voor op de winter ! Bel nu voor stookolie: 057 30 03 30

PMO zorgt voor gezellige warmte dicht bij huis!

Kwaliteit, service & ervaring, onze troef !

BRANDSTOFFEN | OLIËN & SMEERMIDDELEN | VETTEN | ANTIVRIES & KOELVLOEISTOF | MAZOUTTANKS

PMO nv - VANDENBROUCKE

Roesbruggestraat 2 | 8972 PROVEN | Tel. 057 30 03 30 | Fax. 057 30 12 97 | www.pmo-service.be | info@pmo-service.be

dinsdag tot zaterdag open van 8.30 tot 12.00 u. en van 13.00 tot 18.30 u.
zondag open van 9.00 tot 12.00 u. • gesloten op maandag

TUINCENTER AU PETIT JARDIN BVBA

Wim Indevuyst
Couthoflaan 32
8972 PROVEN
Tel. 057 33 39 63
E-mail: info@aupetitjardin.be
www.aupetitjardin.be

Denk nu al aan:

- ☞ grote keuze in violen, winterheide, sierkolen, minicyclamen, ... alles om uw winterbloembakken te vullen
- ☞ aanplantingen voor de tuin: vaste planten, sierheesters, klein fruit, haagplanten, aardbeiplanten, ...
- ☞ laatste nieuwe variëteiten van planten afkomstig uit Boskoop (NL)
- ☞ om nu te planten: alle bloembollen van voorjaarsbloeiers
- ☞ groot assortiment siergrassen geven een speciale toets aan de tuin
- ☞ decoratie herfst, halloween
- ☞ vanaf november: fruitbomen en sierbomen
- ☞ klantenkaart geldig op al uw aankopen

EVENEMENTENKALENDER

ABELE

■ Ham aan 't spit

Zondag 20 september om 12 uur

Traditiegetrouw houdt het Feestcomité in september zijn jaarlijks hammetjesfeest in O.C. d'Hoge Schole. Ook nu kan iedereen weer aanschuiven voor een hammetje, diverse sausjes, aardappelen en een uitgebreid groentebuffet. Kaarten in voorverkoop tot 18 september € 13, aan de deur € 15 en kinderen -12 jaar € 8, te verkrijgen bij de leden van het feestcomité of via 057 33 62 49.

De opbrengst en steun worden integraal gebruikt voor de kermisattracties, het reuzenfeest, het Sint-Maartensfeest voor de kinderen van Abele en de kerstverlichting van Abele.

■ Hommelpeluknamiddag

Zondag 20 september vanaf 14 uur

Ook dit jaar moet de hoppe in het kleinste hoppelveldje van de streek (= 20 ranken) geplukt worden. Aangezien de aankoop van een hoppelplukmachine geen optie is, heeft de vzw gekozen om telkenjare op de goeie oude manier de hoppe te plukken: met de hand.

Dit gebeurt in een gemoedelijke sfeer en iedereen kan meegenieten. Wij zorgen voor wat muzikale ambiance. Er kan een heerlijk geurend streekbier gedronken worden.

De toegang is gratis. Info: 057 33 22 08 of vzw.pensionaat@skynet.be.

■ Expo: "Bier met liefde gebrouwen, drink je met verstand."

Zondag 11 oktober van 8 tot 12 uur

Op zondag 11 oktober 2015 vindt in Het Pensionaat een expo plaats met als thema "bier". Het betreft een deel van de collectie van Stefaan Ghesquière die al jaren een verwoed verzamelaar is van publicitair materiaal rond bier. Hij stelt graag, naar aanleiding van de verzamelbeurs van Poperingana Numismatica, een deeltje van zijn collectie tentoon. Je kan er o.m. reclameborden in email, speelkaarten, glazen, schenkborden, biersleutels, asbakken... enz. komen bewonderen.

De toegang is gratis. Info op 057 33 22 08 of vzw.pensionaat@skynet.be.

■ "Buren bij Kunstenaars"

Ook dit jaar vindt tijdens het derde weekend van oktober "Buren bij Kunstenaars" plaats en stellen heel wat creatievelingen hun atelier open. Het Pensionaat in Abele wordt twee weekends lang kunstgalerij voor 24 exposanten en deelnemers aan dit evenement. Alle info is terug te vinden op www.burenbijkunstenaars.be. Je kan ook contact opnemen via 057 33 22 08 - vzw.pensionaat@skynet.be.

Deelnemers dit jaar zijn:

- Monique Berghman, schilderen met acryl en olieverf
- Pol Debaene, landschappen in pastel

- Norbert Demeester, schilderen met acryl
- Virginie Durnez, bloemsierkunst
- Luc Famaey, olie op doek en beeldhouwkunst
- Gilbert Hauspie, tekenen en schilderen van figuratief tot abstract
- Chris Masson, bloemen, kevers, dieren, in keramiek
- Charles Meuleman, assemblage in metaal
- Gaston Pauwels, keramiek
- Jenny Pittillioen, olie- en acrylverf op doek
- Josiane Platteeuw, pergamanokunst, diverse technieken
- Raymond Renders, collages, olieverf op doek, keramiek
- Romine, olie- en acrylverf op doek
- Patrick Vanhamme, aquarel en olieverf op doek
- Carine Vanmeenen, schilderen met acrylverf, fotografie

Daarnaast nemen de leden van het collectief "Creabelle@pensionaat" opnieuw deel:

- Marc Blacqaert, schilderijen met acrylverf
- Martine Dumeez, schilderijen met pastel, acryl en olieverf
- Annemie Herpelinck, patchwork
- Nicole Quaghebeur, schilderen met acrylverf en letters in steen
- Francine Vandevoorde, schilderen en letters in steen

Ook de leden van het collectief "Taille Directe@pensionaat" zijn van de partij: Pierre Delputte, Mieke Latré, Chantal Noppe en Robert Walleg-hem.

De toegang is gratis op vrijdag 16 oktober van 16 tot 18 uur en op zaterdag 17, zondag 18, zaterdag 24 en zondag 25 oktober telkens van 10 tot 12 uur en van 13.30 tot 18 uur.

■ 2dehands boekenbeurs

"Volgens het boekje"

Zondag 11 november van 8 tot 16 uur

Voor de derde keer organiseert vzw 't Pensionaat een 2dehands boekenbeurs. Dit is een kleine maar gemoedelijke beurs, ideaal voor wie zijn bibliotheek wil opruimen en zo wat boeken wil verkopen. Of voor wie plaats over heeft in zijn boekenkast en de lege plekkjes wil aanvullen.

We doen bij deze een oproep aan standhouders. Wie wil kan zich inschrijven. De standplaatsen zijn gratis. Reservatie is verplicht.

Er zijn enkel boeken toegelaten.

Graag contact opnemen op 057 33 22 08 of vzw.pensionaat@skynet.be

De toegang tot de beurs is eveneens gratis.

ALVERINGEM

■ Davidsfonds boekenpakket

Zaterdag 26 september van 14 tot 17 uur

Voorstelling groot Davidsfonds boekenpakket. Ruime keuze aan boeken en cd's ter inzage en vernieuwing van het lidmaatschap. Toegang is

gratis in Hof van Wyckhuize, Sint-Rijkersstraat 19 te Alveringem.

Info: peter.van.ryckeghem2@telenet.be.

BEVEREN-IJZER

■ Grote boterkaarting

Zondag 25 oktober vanaf 10 uur

Okra Beveren-IJzer organiseert een grote boterkaarting in de Heilig Hartzaal te Beveren-IJzer. Iedere winnaar krijgt 1 pakje Dixmuda-boter. € 1,25 per kaart. Kaarten te verkrijgen bij de bestuursleden.

HARINGE

■ Blauwers, antiek, brocante en misschien ook wat rommel

Zaterdag 26 en zondag 27 september

Voor de 32ste keer al worden op 26 en 27 september de traditionele blauwersfeesten in Haringe georganiseerd.

De antiek- en brocantemarkt op de laatste zondag van september in Haringe is al decennialang een begrip in het wereldje, en ook dit jaar komen er op 27 september opnieuw heel wat brocanteurs naar Haringe afgezakt om op één van de laatste openluchtmarkten van het seizoen nog vlugvlug hun stock aan de man te brengen. De verkopers worden in Haringe trouwers verwend, want de standplaatsen zijn gratis.

Maar het spannendste moment van het Blauwersweekend wordt ongetwijfeld opnieuw de Karel de Blauwerverkiezing. Op zaterdagavond 26 september worden vanuit het blauwerscafé d'Heybeke maximaal 80 gelegenheidsblauwers op pad gestuurd om via een aantal controleposten aan weerskanten van de schreve opnieuw in d'Heybeke aan te komen. Ze krijgen een zak blauwerswaar, een stafkaart en een identiteitskaart mee, en het is de bedoeling dat ze met die zak en de kaart het liefst zonder 'knips' van de gelegenheidskommiezen aankomen. Wie dat kan, en daarbij onderweg bij wijze van schiftingsvraag zo exact mogelijk het gewicht van een blauwersattribuut benadert, wordt de nieuwe Karel de Blauwer, en krijgt naast een geldprijs, erelint en staf ook nog een plaats op de al indrukwekkende blauwerserelijst.

De jongste jaren schreven altijd heel veel blauwers in, maar het werd voor de organisatoren alsmoer moeilijker om voldoende kommiezen te vinden. En ook dit jaar zoeken ze nog naar kandidaat-kommiezen. Al wie zich geroepen voelt, krijgt een behoorlijk aantal consumpties, lekkere broodjes en er een avond vol spanning en avontuur aangeboden. Neem zo snel mogelijk contact op met Emily Denuwelaere op 0477 57 84 36 en ambiance en spanning zijn verzekerd.

Inschrijven voor de blauwerstocht kan in d'Heybeke bij Eddy en Lucrèce Bau of op 057

EVENEMENTENKALENDER

30 00 80. Liefst zo snel mogelijk, want het aantal deelnemers is beperkt tot maximum 80. Inschrijven kost € 10 per persoon, maar daarin zijn drie consumpties inbegrepen, en er wordt ook € 5 waarborg gevraagd voor de blauwerszak. De tocht zelf start 's avonds om 20 uur, maar de blauwers worden tegen 19 uur al in d'Heybeke verwacht.

KROMBEKE

■ Gezinsbond Krombeke organiseert Koppeldans voor jong en oud

Voor trouwers die vlug nog wat lessen willen nemen ... en al diegenen die ook graag willen meedansen op dat leuke familiefeest ...
Eerste reeks bestaat uit 10 lessen en start op dinsdag 29 september van 20 tot 22 uur. Om de twee weken is er les voor alle koppels vanaf 18 jaar in OC De Bampoele te Krombeke.
Prijs voor leden € 46 p.p. en voor niet-leden € 48 p.p. Inschrijven vóór 20 juli bij Marjan Nouwynck, 057 40 16 82 - gezinsbondkrombeke@gmail.com. Overschrijven op volgend rekeningnr. BE37 8804 5648 0128.

■ Gezinsbond Krombeke stelt voor: 'Een luizenleven' Maandag 2 november om 14 uur

Kruip in de huid van Flip, Francis, of een van de andere doldwaze vriendjes uit Disney's "A bugs life" en ontdek dat er onder elk blaadje een groot avontuur te beleven valt. De dappere flip gaat op zoek naar een aantal stoere krijgers om zijn mierenvolk te verdedigen tegen de bende van Hopper, de sprinkhaan. Maar wanneer blijkt dat de stoere krijgers in werkelijkheid een stelletje mislukte circusartiesten zijn, leidt dit tot een chaos ... maar zorgt eveneens voor onverwachte helden.

'Een luizenleven' is te zien in OC De Bampoele te Krombeke op maandag 2 november om 14 uur, einde voorzien rond 16 uur.
Prijs: leden € 2 - niet-leden € 4. Inclusief drankje en verrassing.
Info: Marjan Nouwynck, 057 40 16 82.

■ Tuinhier Krombeke Vrijdag 2 oktober om 20 uur

'Alles omtrent siergrassen' door Tinneke Provoost in de kantine van de Hondenschool "Te Lande", Bankelindeweg 39 te Krombeke.
Info: Rudi (0477 59 50 16) - Willem (0477 36 22 38) - www.volkstuin-krombeke.be.

POPERINGE

■ Natuurpunt Poperinge-Vleteren verkoopt Natuurpuntkalender 2016

Met de opbrengst hoopt de afdeling om beheerswerken en nieuwe aanplantingen te kunnen realiseren in hun natuurgebieden.
De Natuurpuntkalender 2016 is een verzameling van 13 adembenemende natuurfoto's van de lens van bekende natuur- en landschapsfotografen. De kalender is overzichtelijk ingedeeld en bevat voldoende schrijfruimte. Alle dagen van de week beschikken over dezelfde ruimtes en is voorzien van weeknummer, vermelding feestdagen en schoolvakanties en maanstanden.

De kalender kost € 10 waarvan een deel van de opbrengst ten goede komt van onze afdeling, waarmee we de beheerswerken en nieuwe aanplantingen in onze natuurgebieden financieren.

Bestel nu alvast uw kalender 2016 bij Guido Quaghebeur, Komstraat 89, 8970 Poperinge - 057 33 79 78 - g.quaghebeur@skynet.be - www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be.

■ Lekker Westhoeks Zaterdag 19 september van 14 tot 20 uur Zondag 20 september van 11 tot 19 uur

De Grote Markt van Poperinge wordt omgetoverd tot een groot openluchtcfé. Meer dan 100 bieren, gebrouwen met Belgische hop, worden aangeboden naast de lekkerste streekproducten van de Westhoek.
Organisatie: Toerisme Poperinge

■ Muzikale bieren Vrijdag 25 september om 20 uur

Op de degustatie van 'muzikale bieren' serveren we geen dronkemansliederen, maar wel zes bieren waar muziek in zit! Hoor je ook een saxofoon als je een Saxo proeft? Laat een Balthazar of Deus zich best drinken onder het beluisteren van muziek van de gelijknamige band? En welke klanken brengt het hoornvormig glas van een Corne du bois des pendus blonde voort als je erop blaast? We maken je graag wegwijs in de solfège van zes muzikale Belgische bieren.

PROVEN

■ Truckstop - Theaterbende PROT

Na de succesvolle productie 'Alaska' heeft Theaterbende PROT zijn tanden gezet in een nieuwe prachtige theatertekst. Zoals steeds

De Suikeruiltjes

Webwinkel voor doopsuiker en attenties.

Een geboorte is uniek zo ook uw doopsuiker, daarbij helpen wij u graag bij het verzorgen van uw doopsuiker. Volledig of gedeeltelijk afgewerkt maar ook zelfvullers kunnen bij ons terecht.

057 36 67 68 - 0472 56 43 09

www.desuikeruiltjes.com

info@desuikeruiltjes.be

't Zeugekot

Een belevenis op het platteland

Bezoek- en zorgboerderij
Feestzaal te huur
Vakantiewoning
Hoeveslagerij
Workshops

Sint-Omaarsstraat 4
8691 Beveren aan de IJzer
0478 37 64 36
www.zeugekot.be

DEVER FREDERIK

metaal-, aluminium- en
inoxconstructies

0477/85.01.39

fax 057/36.73.37

dever_frederik@hotmail.com

Apolloniaqreef 4, 8978 Watou

beperkt PROT zich niet tot Proven alleen, maar zijn we op zoek gegaan naar talentvolle acteurs in de hele zuidelijke Westhoek. De regisseur van dienst is Chris Vandenberghe, die je van vele theaterrollen kent, maar vooral en uiteraard als opa in 'Alaska'.

Truckstop gaat over Eefje en haar moeder die een wegrestaurant runnen dat zijn beste dagen gekend heeft. De jonge camionchauffeur Joery komt bijna dagelijks bij hen langs voor een koffie of een pint. Als de overbeschermden en kwetsbare Eefje smoorverliefd wordt op Joery, wil ze al haar spaargeld in een truck investeren om samen een nieuw leven te starten. Die keuze bedreigt de toekomst en de zekerheden in het leven van haar moeder. Plots veranderen de drie levens radicaal; een meedogenloos gevecht is het gevolg. En de dromen van Eefje en Joery over een gelukkige en harmonieuze toekomst veranderen in een gezamenlijke nachtmerrie.

Voor 'Truckstop' wisten we Brecht Dejonckheere te strikken die al een lange theaterloopbaan achter de rug heeft bij onder meer Corneelkring Brielen en bij Langhoirs Victorinen. Ook Radio 2-presentatrice Margot Derycke heeft reeds bij Corneelkring Brielen gespeeld. Chantal Blanckaert speelde bij Ic Dien en Watou Westhoek. Chris Vandenberghe zelf is erg bekend als acteur in de regio en speelde onder meer bij Watou Westhoek, In Deugd en Vreugd Vlamertinge en de Corneelkring. Nu neemt hij sinds lang terug plaats in de regiezetel.

Speeldata in CC Ghybe te Poperinge: zaterdag 17 oktober om 20 uur, zondag 18 oktober om 16 uur, woensdag 21 oktober om 20 uur, vrijdag 23 oktober om 20 uur en zaterdag 24 oktober om 20 uur.

Toegangskarten kosten € 8 en kunnen gereserveerd worden via kaarten@prot.be of

0493 70 20 64.

Volg ons ook op onze Facebook-pagina.

■ **Tweedehandsbeurs
baby- en kinderartikelen
Zaterdag 26 september
van 14 tot 16.30 uur**

Op zaterdag 26 september van 14 tot 16.30 uur organiseert de Gezinsbond Proven een tweedehandsbeurs in baby- en kinderartikelen in OC de Croone in Proven. Toegang is gratis. Gezinnen verkopen hun artikelen zelf en kunnen reeds hun stand opzetten vanaf 13 uur. Prijs per standplaats is € 5 voor Gezinsbondsleden en € 8 voor niet-leden.

Verdere info en inschrijven kan t.e.m. 20 september bij Melanie Syssau - 057 33 80 58 - melanie_syssau@hotmail.com. Inschrijving is pas definitief na overschrijving van het standgeld op rekeningnummer BE17 7383 1310 6221 met vermelding van naam en lidnummer.

■ **Sint-Michielszomerfeest 'Per twee'
Zondag 27 september vanaf 14.30 uur**

In VBS De Kastanje Proven valt het schoolfeest uitzonderlijk vroeg in het schooljaar: op zondag 27 september viert men er het Sint-Michielszomerfeest. Deze datum is een (bijna) waterdichte garantie op nazomerweer en een eerbetoon aan wijlen priester Michel Ollivier.

Dit jaar koos het Kastanjeteam voor het thema 'Per twee'. Iedereen herinnert zich nog deze opdracht wanneer er in schoolverband in rijen werd gestapt. Bovendien telt De Kastanje maar liefst 5 tweelingen in de kleuterklassen: onafscheidelijke duo's! Verder kennen we ook heel wat artiesten die als duo optreden en in één adem genoemd worden. Denk maar aan Samson en Gert, Laurel en Hardy, Bert en Ernie, Gaston en Leo,...

Alle kinderen figureren in creatieve uitwerkingen van bekende of minder bekende duo's. Na de fel bewonderde optredens gaan diverse kraampjes open voor de speelgrage kinderen. Dit jaar kunnen ook glittertattoo's gezet worden.

Geen feest zonder een natje en droogje: de bar wordt goed gevuld, er zijn braadworsten en er worden pannenkoeken gebakken. Alle ingrediënten voor een gezellig feest voor jong en oud zijn aanwezig.

Het Sint-Michielszomerfeest heeft plaats op zondagmiddag 27 september vanaf 14.30 uur op de speelplaatsen van VBS De Kastanje op het Alexisplein te Proven. Iedereen is welkom: kinderen feesten gratis en +12-jarigen betalen een symbolische euro toegang.

ROESBRUGGE

■ **OKRA Roesbrugge-Haringe
Activiteiten:**

- Vrijdag 18 september om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Dinsdag 22 september om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis
- Vrijdag 25 september: Petanque (inhaalwedstrijd) in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Donderdag 1 oktober om 14.00 u.: Crea
- Vrijdag 9 oktober: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Vrijdag 16 oktober om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Vrijdag 23 oktober: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Dinsdag 27 oktober om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis

**Boomonderhoud
Bottelier Joris**

Snoeien & vellen van bomen
Onderhoud & opruiming van bos
Verhakselen van bomen en takken
Bouwklaar maken van terreinen

Specialiteit :

Uitfrezen van boomwortels
Oude Provenstraat 53 - 8978 Watou
057 36 67 68 - 0473 94 51 54
www.boomonderhoud-bottelier.be

GARAGECAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 32 - ROESBRUGGE
Tel. 057 30 03 59 - www.garagecappoen.be

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Depannagediensten
VANAF NU: Aircoservice
Laat uw airco tijdig controleren !

FORD Fiesta 1.4 D	37.000 km	2011
BMW 116 D	116.000 km	2010
VW Golf 1.6 D	72.000 km	2010

**COIFFURE
NANCY**

DAMES • HEREN
KINDEREN

ZONNEBANK
10 + 1 GRATIS

OPEN VAN
DINSDAG T.E.M. ZATERDAG
ST. JAN-TER-BIEZEN 6
WATOU • 057 21 49 47

EVENEMENTENKALENDER

■ Gezinsbond Roesbrugge - Haringe - Beveren - Eerste hulp bij ongevallen Woensdag 7 oktober om 19.30 uur

Op woensdag 7 oktober komt José Verhaeghe ons wegwijzen maken in basishulp bij ongevallen. De verzorging van een verzwikking, een brandwonde, stelpen van een neusbloeding of gebruik van AED-toestel zijn enkele elementen die aan bod komen.

Het wordt een boeiende avond met de nodige demonstraties.

Toegang: € 3, drankje inbegrepen.

Info: Stefanie Plovie - plovie.stefanie@telenet.be of Gerda Gheeraert - 0474 27 01 36.

■ KVLV Roesbrugge-Haringe Maandag 12 oktober om 19 uur

Kookdemonstratie 'bakken en braden', met Ria Colaert in OC Karel De Blauwer.

Let op ! De les start dus om 19 uur en niet om 19.30 uur zoals het vroeger was.

■ Femma Roesbrugge-Haringe Simply Italian

Woensdag 21 oktober om 19.30 uur

Simply Italian is gebaseerd op het gelijknamige kookboek. Drie zussen verzamelden familie-recepten die van generatie op generatie zijn doorgegeven. Veelal gerechten die ze thuis nog vaak zelf koken met verse ingrediënten

verwerkt in soepen, pasta, risotto, uitgebreidere hoofdgerechten en desserts.

De traditionele Italiaanse maaltijd kent verscheidene gangen. Ze begint meestal met een antipasto, gevolgd door de primi piatto (vaak een pastagerecht), daarna komt de secondo (vlees of vis) met een aantal contorni (bijgerechten) en tot slot: dolci (een dessert).

Serge Koether, onze gekende kok zal deze demonstratie geven in OC Karel de Blauwer, Prof. O. Rubbrechtstraat 97 te Roesbrugge om 19.30 uur.

Info en inschrijving vóór 14 oktober bij Lieve Pyfferoen (0474 21 58 22) of Annie Porreye (annieporreye@gmail.com - 0488 40 16 54).

Femina zal zorgen voor bord en bestek. De onkosten zijn te betalen de avond zelf met een meerprijs voor de niet-leden. Leden vallen onder de verzekeringspolis van Femina.

STAVELE

■ Feest van het volkse lied van, voor en door volkse mensen ! Zaterdag 3 oktober om 20 uur

Dankzij het succes van vorige edities willen we "het gezongen lied" nogmaals in de kijker plaatsen op zaterdag 3 oktober om 20 uur in zaal "De Moote" te Stavele. Toegang: € 3, consumptie inbegrepen.

Wij maken er opnieuw een gezellige avond van, waarbij een flink aantal liederen, al dan niet uit de oude doos, voor- en meegezongen worden!

We kennen allemaal nog liederen die destijds door iedereen werden meegezongen, al dan niet in een vervormde versie. We luisteren allemaal naar, en lachen graag bij de pittige liederen die onze grootouders vroeger uit hun mouw schudden en die sommigen onder ons nog kennen. We worden stil bij het lied dat vanuit 'de buik' komt, oprecht, spontaan, oud of modern. We zingen graag, al dan niet met de nodige nostalgie en humor, over de alledaagse dingen die iedereen verstaat en die niet moeilijk klinken. We zingen écht, dialect of anderstalig, geen playbacktoestanden.

Dus vragen wij jou: wil je een lied zingen? Neem snel contact op met Rik Desodt, Krombekestraat 3 te Stavele - 057 30 00 89 - 0494 33 53 20 - rikdesodt@hotmail.com of Herman Rombaut, IJzerstraat 12B te Stavele - 0475 34 02 28 - herman.rombaut@spelenderwijs.be.

Hoe je ze presenteert, kies je zelf. We kunnen je echter niet meer dan 3 micro's, een frisse pint, ieders enthousiasme en de ondersteuning van je gratis inzet aanbieden ! Waarvoor dank !

Slagerij Plancke

Specialiteiten:

Vlees van eigen kweek • "Staartschuttel" • Barbecue

WIJ BESTAAN 1 JAAR!

Daarom krijgt iedere klant tijdens het laatste weekend van september gratis een huisbereide attentie!

Openingsuren: Dinsdag t.e.m. vrijdag: 7.30 - 12.30 uur & 13.30 - 19.00 uur

Zaterdag: 7.30 - 12.30 uur & 13.30 - 18.30 uur

Zondag: 7.30 - 12.00 uur

Gesloten op maandag

Arne en Ilse Leuridan - Masscheleyn

Steenvoordestraat 11 - 8978 Watou - 057 38 80 34 - slagerijplancke@telenet.be

Iedereen welkom

(ook niet klanten)

aan ons geldautomaat

Prof. Oswald Rubbrechtstraat 68
8972 ROESBRUGGE-H.

- Iedereen welkom van 6 tot 23 uur
- Parking voor de deur
- Vergoeding van 5 eurocent voor Crelan-coöperanten*

* Voorwaarden zie tarieflijst

V.U. Peter Vermeiren | Sylvain Dupuislaan 251 | 1070 Brussel

Algemene schilderwerken, wand- en vloerbekleding

Gordijnen en overgordijnen UNLAND®

Gratis opmeten en plaatsen

Glas in loodramen, brandschilderen, restauratie

Decoratie & Kunstglazenier

J. LAHOUTTE

Blekerijweg 100 - 8972 PROVEN - Tel. 057 38 88 59

Wèt je òy oe da wyder dat zegn?

Ewel, 't A.N. vor e ... wos en is:

1. krabber = knoeier
2. bette = een franke, een droeve, vrijpostige vrouw
3. deurejoager = groot eter en toch mager persoon
4. lutte = sullige vrouw, sukkelaarster
5. herkuul = kloek en stevig gebouwd man
6. snetse = babbelkous
7. oengesnoekten = ongemanierd persoon
8. trunte = angstige, altijd wijfelende vrouw
9. muker = zwijgzaam; ontoegankelijk mens
10. dibbe = kwezel
11. kaliesjeklutser = domme praatjesverkoper
12. kaliene = fleemster; mouwveger
13. luuszak = gemene deugniet
14. zurkeltrutte = zuurpruim
15. beeënzeeëker = een zaag
16. nete = venijnige vrouw, kreng
17. fleëmer = slijmerd; gatlekker
18. tange = duivelse vrouw
19. duts = stakker, sukkel
20. slooëre = sukkelaarster, sukkelhenne

Voelulder zweeët en laubeur kreeëgen ze:

20 p.: Steverlync M.

19 p.: Denecker St., Dewaele A., Goudezeune M., Igodt L. en Vandenbosch R.

17 p.: Becuwe C., Becuwe M., Verbaere O. en Keirsebilck H.

Wuk doen de menschen an ze ...

1. lutteren	11. keuneklooëten
2. bleeëven	12. moesen
3. smetteren	13. verletten
4. rottokotten	14. kajieten
5. djokken	15. opspelen
6. snikkelen	16. woazen
7. grimeeuwen	17. kortvlerken
8. rieësteren	18. verdestruweëren
9. spakken	19. etwot binnensloan
10. korststeken	20. etwot flikken

O j' o.u.b. zo goeëd zien wilt zien van je
wieshied nie 't laste gat deure te zenden !
Merci op vorhand !

Waarom dat e muus
nooët gin alkohol drienkt?
Omdat 'n schuw is van ... e koater!

Wim Sohier

Van bij ons

Au nouveau St. Eloi

Romeins poëet Vergilius dichtte het al: *"Forsan et haec olim meminisse iuvabit"*, misschien zal het ooit prettig zijn zich deze dingen te herinneren.

Te oordelen naar de bijval van veel bruine cafés met volksspelen sloeg Vergilius de bal niet mis. In de huidige tijd van Rock Werchter, Leffinghe Leuren en andere pukkel- en smoefelfestivals, van televisie, internet en computergames grijpen sommigen voor hun ontspanning wel eens hunkerig terug naar pudespel, sjoelbak, hamertjespel, gaabolling, nagelpoepen, ...

Kortom naar volksspelen uit hun jeugd. *"Waar is de tijd?"* mijmeren ze dan weemoedig. Een mogelijk antwoord: "In Au Nouveau Saint Eloi, o.a." Waar niet de ster maar de tijd bleef stillestaan.

Ja, laat je niet misleiden door het uithangbord van dit stamminee: du "nouveau" biedt het café niet, wel veel "retro". 't Is weerkeren in de tijd, naar de tijd van toen:

*Op de grenze van 't Franschen,
Je kykt op d'n Catsberg
En j' hoort 't ruyschen
Van d'hommelvelden.*

*'T is were kèern in 'n tyd,
Geniet'n van è goe teusje bier,
En è kloekke stutte,
È spelletje speeln
En è bitje vertell'n*

Méer hoeft dat niet te zijn! Hier kom je weer op je - oude - plooi. Een ideale verjongingskuur. En niet zo duur!

Wim Sohier

!!! BELANGRIJK !!!

De volgende IJzerbode verschijnt op woensdag 14 oktober 2015.

**Artikels en publiciteit
binnenbrengen ten laatste op
maandag 5 oktober 2015.**

gezichtsverzorging | lichaamsverzorging
medische pedicure | manicure
epilaties | massages | maquillage | gelnagels
ZONNEBANK | OOK VERZORGING AAN HUIS

NIEUWE BEHANDELING VAN INSTITUUT ESTHEDERM!

Huidveroudering is niet te stoppen, maar vanaf nu wel te vertragen!
Institut Esthederm brengt met de TRILOGIE HUID, LICHT en WATER de eerste cosmeticalijn op de markt die in 3 stappen de veroudering van uw huid daadwerkelijk afremt.

Ontdek de 3 stappen die de toekomst van uw huid voorgoed veranderen!

Ontdek Essential Vital Elements!

Nu in uw Esthederm-salon, Mi Sento.

Lieve Lagache | Blekerijweg 86 | 8972 PROVEN | 0474 665 886 | www.misento.be

B O U W W E R K E N

MARIO VANDEWIELE BVBA

T 0475 68 50 59

GESPECIALISEERD IN:
 ■ WONINGBOUW ■ VERBOUWINGEN
 ■ PROFESSIONEEL AANBRENGEN
 VAN ISOLATIE ■ RUIJME ERVARING MET
 LAGE ENERGIEWONINGEN ■ OPRITTEN EN
 TERRASSEN ■ VLOEREN- EN WANDTEGELS
 ■ KLEINSCHALIGE AFVALWATERZUIVERING

MARIO VANDEWIELE BVBA
 ROESBRUGGESTRAAT 62
 8691 BEVEREN-AAN-DE-IJZER

INFO@BOUWWERKENVANDEWIELE.BE
WWW.BOUWWERKENVANDEWIELE.BE

In het hartje van Vleteren vindt u

Resto Bazil

Kom gezellig eten met de familie terwijl de kinderen spelen op het speelplein, springkasteel, binnenspeelhoek, go-carts, tractors, ... Er zijn ook dieren zoals ezels, pony's, kippen, ... Resto Bazil ligt in een oase van rust, vlakbij de bekende Sint-Sixtusabdij en een uitgebreid fietsennetwerk.

OPENINGSUREN

Open donderdagmiddag tot 16 uur
vrijdag, zaterdag en zondag vanaf 12 uur

Maandag, dinsdag, woensdag en
donderdagavond gesloten

Wegens medische redenen zullen wij in oktober
gesloten zijn op donderdag

Vrijdag 2 oktober gesloten wegens operatie.

Jaarlijks verlof van maandag 2 november
t.e.m. vrijdag 13 november

Terug open zaterdag 14 november vanaf 18 uur

MENU OKTOBER

Glaasje cava met wachtbordje

Minestroneoep

In de oven gebakken zeebaarbeel
met een zuiderse ratatouille

Kalfstournedos met beukenzwammetjes
en dragonsaus

Mousse van praliné

Koffie met versnaperingen

€ 43,00 p.p.

Iedere vrijdag ribbetjes à volonté ! € 17,00 p.p.

Kruisstraat 2 - 8640 Westvleteren - 057 40 02 77 - info@restobazil.be - www.restobazil.be -

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

ROESBRUGGE

Kaartingen

- OC Karel de Blauwer vrijdag 18 september puntenkaarting "OKRA"
- OC Karel de Blauwer vrijdag 16 oktober puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 22 september puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 27 oktober puntenkaarting "OKRA"

Crea

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst donderdag 1 oktober

Vogelpik

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst zaterdag 10 oktober smijting voor de leden

BEVEREN-IJZER

• Vrije kaartavond

Praatcafé 't Geheim Spoor
donderdag 17 september
donderdag 15 oktober

HARINGE

- Vogelpikclub Smokkelsmijters Eethuis & Praatcafé 't Smokkelhof
zaterdag 26 september
zaterdag 22 augustus

Ruime keuze aan geboortekaartjes en huwelijksdrukkwerk

Drukkerij SCHOONAERT

BURGERLIJKE STAND

GEBOORTEN

Roesbrugge-Haringe

- Lize Bouw, geb. 25 augustus, d.v. Dieter en Joke Vanhauwe

HUWELIJKEN

Roesbrugge

- Nicky Rabaey en Judith Scholman

OVERLIJDENS

Roesbrugge-Haringe

- Freddy Wyffels, overl. 19 augustus, 64 j.
- Daniël Morez, overl. 26 augustus, 81 j., echtg. v. Germaine Pittillion
- Urbain Delerue, overl. 31 augustus, 85 j., echtg. v. Anna Depypere

Watou

- Gilbertus Degraeve, overl. 7 september, 92 j., echtg. v. Elisabeth Busson

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 22 augustus 2015 is Marie-Mathilde Vanstraesele te Kortrijk overleden.

Zij werd geboren te Roesbrugge op 2 mei 1928. Zij was bediende bij de firma Camerlynck tot zij met Robert Bollies uit Proven huwde. Zij was de de zus van Jozef, Marie-Jeanne (t), Hendrik (t), Godelieve (t) en Antoine.

De uitvaartliturgie had plaats in de parochiekerk Sint-Elisabeth te Kortrijk op zaterdag 29 augustus.

OKRA BEVEREN-IJZER

Kaorting 8 juli 36 kaarters

5 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Versavel Erna	350 pt.
2. Brunet Willy	346 pt.
3. Bustraen Gery	316 pt.
4. Vandepitte Paul	294 pt.
5. Rosseel George	251 pt.

Kaorting 22 juli 40 kaarters

7 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Butaye Johan	447 pt.
2. Vandepitte Paul	409 pt.
3. Millecam Gerard	396 pt.
4. Delerue Urbain	363 pt.
5. Vandewalle Frans	348 pt.
6. Versavel Erna	345 pt.
7. Verbrugge Roger	263 pt.

Kaorting 12 augustus 40 kaarters

7 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Pattou Henriette	497 pt.
2. Delerue Urbain	485 pt.
3. Leclercq Maurice	474 pt.
4. Vlasselaere Jan	401 pt.
5. Lermytte Michel	304 pt.
6. Beghein Paula	299 pt.
7. Ingelaere Suzanne	270 pt.

Kaorting 26 augustus 32 kaarters

5 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Butaye Madeleine	421 pt.
2. Persyn Marie-José	366 pt.
3. Thoré Edgard	359 pt.
4. Butaye Maria	348 pt.
5. Vlasselaere Jan	310 pt.

Klassement na augustus:

1. Delerue Urbain	17 part. / 2802 pt.
2. Vandewalle Frans	17 part. / 2517 pt.
3. Millecam Gerard	16 part. / 2281 pt.
4. Vlasselaere Jan	15 part. / 2402 pt.
5. Leclercq Maurice	15 part. / 2372 pt.

Taaltap 148

"Gij zegt dat 't vlaamsch te niet zal gaan:

't en zal!

dat 't waalsch gezwets zal boven slaan:

't en zal!

Dat hopen, dat begeren wij:

dat zeggen en dat zweren wij:

zoo lange als wij ons weren, wij:

't en zal, 't en zal,

't en zal!"

Guido Gezelle

Vlamingenhater Charles Rogier, een van de grondleggers van de Belgische staat, kreeg in Sint-Joost-ten Node wel een plein naar hem genoemd maar zijn wens - het schrikbeeld van Guido Gezelle - "La Belgique sera latine, ou ne sera pas!" werd niet bewaarheid. Vlaanderen werd niet verfranst, maar vernederlandst. En zo werden onze dialecten niet uitgeroeid maar belandden langzamerhand wel op hun reeuwstro. Mochten ze helemaal verdwijnen dan zullen ze toch nog hun sporen nalaten: onze familienamen o.a. zullen verraden van waar we afkomstig zijn en welk dialect we spraken.

In de eeuwen waarin onze familienamen gevormd zijn, bestond er nog geen Nederlandse standaardtaal, maar was het Nederlands een verzameling dialecten. Daardoor weerspiegelen onze namen dan ook de taalverscheidenheid die toen heerste. En na de officiële registratie van onze familienamen in 1795 (België) respectievelijk 1811 (Nederland) kon aan hun vorm niets meer veranderen en werden ze versteende taalvormen.

De moderne familienamen bevatten heel wat variatie op het gebied van de klanken. De familienamen Koster, Custers, Ceusters en Cuysters gaan alle vier terug op het woord voor 'koster'. De namen De Backer en Beckers verwijzen beide naar een eerste naamdrager die van beroep bakker was. Andere voorbeelden van verwante naamvormen waarbij de klinker varieert, zijn:

De Hertogh/Den Hartog

Verbrugge/Verbrigghe

Vandebossche/Vandebussche

Deconinck/DeCeuninck

De Vlamincq/Vlemincx

Maeyaert/Moyaert

Smit/Smets/Smeets

Mertens/Martens/Meertens/Maertens

De familienamen vertonen ook streekgebonden variaties in woordenschat. Onze familienamen leren ons dus iets over de oudere woordenschat van het Nederlands. Elke streektaal heeft een van het Standaardnederlands afwijkende eigen woordenschat. Die dialectwoorden zijn deels bewaard in de familienamen. Voor het begrip 'kleermaker' bijvoorbeeld zijn er vier regionale woorden in gebruik geweest: naaier (familienamen Denayer, Denaeyere e.d.) sutter (familienamen De Zutter, Sutter, De Sitter e.d.) snijder (familienamen Snijers, Snieders e.d.) schreuder (familienamen Schreurs, Schreuder e.d.)

"Och", denk je misschien, "als het kind maar een naam heeft!" Maar vermoedelijk - nomen est omen - heet je ook liever niet Stinckens, Depoeper of Desot!

Wim Sohier

KORTING 50-PLUSERS

MET WAARBORG

TANDLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !

Duinkerkestraat 107 - POPERINGE
Gsm 0475 86 84 24

Open: iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

wij verzekeren u
een mooie dag!

 soenen-verzekeringen.be

GASTHUISSTRAAT 81 POPERINGE 057 33 41 41

Wijnbewaarkast met A+ label
WKR 4211 Vinothek

- Capaciteit: max. 200 Bordeaux flessen (0,75 l DIN)
- Instelbaar temperatuurbereik van +5° C tot +20°C
- FreshAir koelfilter
- 5 acaciahouten plateau's
- Digitale temperatuuraanduiding
- Afmetingen in cm (hxbxd): 165 x 60 x 73,9

ADVIESVERKOOPPRIJS
(incl. btw en Recupel)

~~€1099~~ **€949**

Actie geldig van 01/09/2015 t.e.m. 31/12/2015.
Niet cumuleerbaar met andere acties, kortingen en aanbiedingen.

A+

ELEKTROCAPPOEN^{nv}

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8972 Roesbrugge-Haringe
Tel. 057 30 05 94
info@elektrocappoen.be
www.elektrocappoen.be

Wij aanvaarden ecocheques

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

E 'mister Belgium' voer in 'Play Boy', 'Flair' of "Dag Allemaal" ku je num nie noemen, Dirk, 'n oedsten van Jänten en Julia Sintobing bie 't Hoandekot. An-goande ze verstand, doavanswege is 'n wél goeëd bedeeëld: en hed op schole en an 'n uniev nooët vanzeleven e buze had. Ginéëën! Moa voe ze fuusmuus, doavooëren verdieënt 'n zeker gin schooënhiedspries! Wuk e bleeëken, moageren sprieëteloare mi sproeëten en rost stekkerhoar! En - joak, 'k weten 't, 't is leeëk van me van dat te zeggen - doobie kiek 'n ozo scheel of en otter! Niet te verwoenderen dat 'n achter ze studies moeilik e stageplekke vor apotheker voenk. Moar achter vele schrieven en wrieven en e karveoer sollicitoasjebrieëven kreeëg 'n ogliëk e kaanse in Bulskamp bie Veurn.

'n Latsten maandag van oëest muchte Dirk an 'n slag. Benibbeld meeër of e bitje woste, papte en streeëk moeëder Julia nog zeeëre enigte nieuwe witte schorten, kochte bie For Men nog zes carreau hemdes - vor iederen werkedag eëën - en in de C & A twi nieuwe poanen broeks. "Volla," zei ze, "Fiete is ekid, en gie oek! De goe chance, joengen, en belt zo rap meuglik hoe da je 't stelt. Dan 'k etwod weten en e bitje op me pas kommen, want 'k zien op en tende van de zenuwen!"

"Welekommen," zei apotheker De Pillecyn. "Nie té nerveus? 'k Hopen da je d' er gemaklik an uut kut, an de krabbels van de dokteurs! En o 't nie goat, je moa moa schufelen!"

"Merci," zei Dirk, "moa 'k peizen nie da 't goa nooëdig zien. Van ot er e klant binnenkomt, zien ke subiet achter wiene dat 'n uut is."

"Helderzieënde?" vroeg 'n apotheker. "Neeën, moa 'k hen e specioale antenne, e zesde zintuug!"

"Eeëst zieën en toen gloven!" lachte 'n apotheker. Zesse achter 'n negen arriveeërde 'n eeësten klant. "E rollige sparadrap en e flesseltje tentuurdjot!" vorskpelde Dirk. De Pillecyn begoste moenkelen. Moa woarliks, die klant vroeg persies dät, betaalde en wos de deur" uut.

"Peure e chanceslag!" peisde 'n apotheker. "Da lukt gin twi keeërs!"

"En...?" vroeg 'n o Ming Bas, 'n twidden kalant, buten op de vinsterkassiene nog zeeëre ze vooërschifte zochte in ze portefeuille. "E dooësjie asprienen. En pillen voe ze prostat", pronostiekte Dirk. En me zieële Gods, 't wós dat! 'n Apotheker gloofde z'n ooëren en z'n ogen nie!

Nog gin vuuf minuten loater stak e pruttig model van 't gespleten regiment de stroate over. "Die komt voe tampaxen", zei Dirk zelfzeker. Moa dat mesekalut vroeg heeë etwod anders. E pak watte! Ze betaalde mi proton, smeeët e smiley noa de tweeë apothekers en wos 't gat in mi neur sacosseltje in 'n eeënen en neur pak watte in 'n anderen hand.

"Je wos er nie hé, vint! 'Tampaxen', dät moste z' hen, zei je. En wuk vroeg ze ? Watte!!"

"Oei, hadden ke joen vergeten te zeggen, da ze neur sigretjes zelve rolt?"

SCHREVELYNCK

Nadruk verboden